

TURVALINE EUROOPA

**2022. AASTA
TEGEVUSARUANNE**

EUROOPA INVESTEERIMISPANK

TURVALINE EUROOPA

**2022. AASTA
TEGEVUSARUANNE**

**Euroopa
Investeeringuspank**

Euroopa Investeerimispank 2022. aasta tegevusaruanne

© Euroopa Investeerimispank, 2023.

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

+352 4379-1

info@eib.org

www.eib.org

twitter.com/eib

facebook.com/europeaninvestmentbank

youtube.com/eibtheebank

Kõik õigused kaitstud.

Kõik õiguste ja litsentsidega seotud küsimused esitada aadressil publications@eib.org

Lisateavet EIP tegevuse kohta saab meie veebisaidilt www.eib.org

Ühendust võib võtta ka aadressil info@eib.org. Meie e-uudiskirja saab aadressilt www.eib.org/sign-up

Väljaandja: Euroopa Investeerimispank.

Trükitud FSC® paberile.

MIDA ARUANNE SISALDAB

Just siis, kui maailm hakkas ühe kriisiga — COVID-19 pandeemiaga — ühele poole saama, vallandus Euroopa lävel uus: sõda. Venemaa sissetung Ukrainasse on vallandanud tohutu humanitaarkriisi, mis on sundinud miljoneid Ukraina naisi ja lapsi kodust põgenema ja otsima ohutut paika **turvalises Euroopas**.

Sõda Ukrainas ja drastiliselt halvenenud suhted Venemaa, Euroopa suurima energiatarnijaga on mõjunud äratuseks. Euroopa Liit saab nüüd vahetult tunda oma **energiajulgeolekut** ja **iseseisvust** ähvardavaid ohte, mida põhjustab ülemäärane sõltuvus võõrvõimust niivõrd elulise kauba saamisel.

Teistes maailma osades on sõda ennast tunda andnud hüppeliselt tõusvate toiduhindade kaudu, mis rõhutab **üleilmsete sidemete** tähtsust.

Samas kell tiksab ja loeb minuteid, mis meile on jäänud selleks, et katastroofilist kliimamuutust ära hoida.

Selles aruandes näidatakse, kuidas Euroopa Investeerimispank 2022. aasta probleemidele vastu astus. Alates meie jätkuvast tööst Ukraina kahjustatud linnade ja suurlinnade uuesti ülesehitamisel ja toetusest pagulastele meie vankumatu võitlusesi globaalsete kliimamuutuste hädaohuga. Aruandes on näidatud, kuidas meie toetus energiatõhususele ja taastuvenergiale on osa lahendusest Euroopa Liidu energiajulgeoleku vajadustele ja kliimaeesmärkidele. See näitab ka, kuidas meie toetus **innovatsioonile** ja murrangulistele tehnoloogialahendustele toob käegakatsutavat kasu Euroopa majanduse konkurentsivõimele, tema kliimaeesmärkidele ja **iseseisvusele**. Aruandes on samuti esile toodud meie uue rahvusvahelise arenguharu EIP Globali panus suuremasse heaolusse kogu maailmas.

Aruandes kajastatakse nende investeeringute konteksti: strateegilisest mõtlemisest presidendi eessõnas andmeteni panga vahendite hankimise ja laenuandmise kohta koos pilguheitena eelolevale aastale meie grupi tegevuskava tutvustavas osas.

Meie kui mitmepoolsetele suhetele ja partnerlusele pühendunud finantsasutuse ambitsioon on aidata ehitada paremat homset, investeerides tulevikku täna. Aruandes on näidatud, kuidas.

SISUKORD

3 MIDA ARUANNE SISALDAB

6 PRESIDENDI EESSÕNA

8 2022. AASTA TIPPHETKED LAENUPROJEKTID JA MÕJUANDMED

10 EIP TEIE RIIGIS LAENUANDMINE RIIKIDE KAUPA

12 EIP KOGU MAAILMAS LAENUANDMINE VÄLJASPOOL EUROOPA LIITU

14 ENERGIAJULGEOLEK

16 UKRAINA: PLAANID PIKAKS AJAKS

18 UKRAINA: SIIN EI SAA OLLA TEIST LIPPU

19 POOLA: PAGULASTE VAJADUSED

20 ENERGIATÖHUSUS: ENERGIATÖHUSUSE ÜLESEHITAMINE KIVI KIVI HAAVAL

21 ENERGIATÖHUSAD SOTSIAALELAMUD: AJASTU VAIMUS

22 TAASTUVENERGIA: TURBIINIDE TÕMBAMINE MERELE VÄLJA

25 TAASTUVENERGIA: TUULEENERGIA INNOVATSIOON VÕTAB TUURID ÜLES

26 VESINIK: KUHU EDASI KÜTUSE VALLAS

27 KÜPROS: ROHELINE JA KOHALIK KÜPROSEL

28 ITAALIA: VIIMANE ROHELINE MIIL

30 INNOVATSIOON JA AUTONOOMIA

32 PÕLLUMAJANDUS: PEEDID SELJATAVAD HAIGUSE

34 PÕLLUMAJANDUS: RISKIKAPITAL ÕHTUSÕOGIKS, KAS KEEGI SOOVIB?

35 ROBOOTIKA: PAKIROBOTITE VÕIDUKÄIK

36 DIGITAALMAJANDUS: VÄRKVÕRGU LIIDRITE LOOMINE

37 BIOTEADUSED: RAVIMID VÄHI VÕITMISEKS

38 DIGITAALMAJANDUS: MITTEBINAARNE TULEVIK

40 MÕJUINVESTEERINGUD: SELLE KÕIGE MÕTE

42 BIOTEADUSED: RAKUD PIDAMATUSE RAVIKS

44 ÜLEILMSED SIDEMED

46 PALESTIINA: MIKRORAHASTUSE ÜHTLUSTAMINE

48 BRASIILIA: VÕIMSAMAD VÕIMALUSED NAISTELE

49 BENIN: PÄIKESEENERGIA AAFRIKA MAAPIIRKONDADELE

50 SENEGAL: KRAANIVESI ON MUGAVUS

52 INDIA: NEED SEEMNED TOIMIVAD

54 BANGLADESH: HAIGLAD TUNDMATUTES VETES

56 VAHENDITE KOGUMISE OLULISEMAD PUNKTID

58 GRUPI TEGEVUSKAVA JA JUHTIMINE

PRESIDENDI EESSÕNA

2022. aastal oli Euroopa Investeeringuspank lahutamatu osa Euroopa Liidu vastuses paljudele aasta jooksul esile kerkinud probleemidele, alates õudust tekitavast sissetungist Ukrainasse kuni sellest konfliktist tingitud energiakriisini.

EIP Grupp — pank ja selle tütarettevõtja väiksemate ettevõtete jaoks, Euroopa Investeeringusfond — allkirjastas 2022. aastal rahastamislepinguid kokku summas 72,5 miljardit eurot. Iga euro läks kestlikkuse ja vastupanuvõime edendamisele Euroopas ja kaugemal. Täitsime oma lubadused. Ületasime oma seatud sihid. Suutsime nii mõndagi muuta.

Sest kolossaalsete arvude taga on tõeline, käegakatsutav mõju.

Toetame Rootsisis järgmise põlvkonna bioloogilisi vähiravimeid. Soomes toetasime kvantarvutite väljaarendamist ja turustamist. Hispaanias aitame muuta kasutatud küpsetusõli puhtaks energiaks ja kogume päikeseenergiat keskkonnahoidliku vesiniku tootmiseks. Niisuguseid projekte on veel palju ja nendest mõne kohta saate lugeda sellest aruandest.

Mõju avaldamine ja investeeringulünkadega tegelemine

Energiakriis on valitsuste ja suurettevõtete investeeringueelarved ammendanud. See juhtub ajal, mil peaksime investeerima rohkem, et võidelda kliimamuutuste vastu ning võõrutama ennast Vene naftast ja gaasist. On oht, et kroonilised investeeringulüngad võivad muutuda veelgi halvemaks. Kui me nendega ei tegele, siis Euroopa konkurentsivõime väheneb ja ta on ettevõtjatele vähem atraktiivne.

2022. aasta sündmused tõendavad, et süsinikuheite vähendamine on ainus usaldusväärne tee eurooplaste jaoks kindla, jõukohase hinnaga energiani. Seepärast ongi meie tugev vastus nii oluline. Kahekordistasime oma pingutusi keskkonnasäästlikule, innovaatilisele majandusele ülemineku toetamiseks.

Venemaa šantaaž gaasivarudega näitas, et Euroopa Investeeringuspank toimis õigesti, kui ta lõpetas fossiilkütusetaristu rahastamise ja keskendus puhtale energiale. Nüüd on kõigile selge, et tulevik sõltub puhtast, säästvamast energiast.

2022. aastal suurenes puhta energia rahastamine rekordilise 19,4 miljardi euron. Energiajulgeoleku kindlustamiseks toetasime Tšehhi elektrivõrgu ajakohastamist. Kiirendasime taastuvenergia integreerimist Poola energiavõrku. Prantsusmaal rahastasime ujuvuuleparke — tehnoloogia, mis võimaldab viia puhta energia tootmist sügavamatesse vetesse. Meie rahastus aitab ehitada 1000 kilomeetri pikkuse kaabli, millega ühendatakse taastuvenergia elektrijaamad Sitsiilias ja Sardiinias Itaalia elektrivõrku. Toetuspaketiga REPowerEU algatusele anname järgmise viie aasta jooksul (lisaks meie tavapärasele laenuandmisele) veel 30 miljardit eurot energialaenuks ja omakapitali finantseerimiseks suure mõjuga energiaprojektidele. 2022. aastal toetasime 36,5 miljardi euro ulatuses kliima- ja keskkonnalaenuks 147 miljardi euro mahus roheinvesteeringuid teistelt. Oleme igati graafikus oma sihttaseme 1 triljoni euro mobiliseerimiseks meie planeedi jaoks sellel kümnendil.

Vahetu reageerimine

Nii reageerime me pikaajalisele kliimamuutuste probleemile. Veel üks suurem saavutus 2022. aastal on meie vastus Ukrainasse sissetungi tõttu vahetult ähvardavale ohule. Tänu toetusele Euroopa Liidu eelarvest andsime Ukraina valitsusele abi mõne nädalaga pärast sissetungi algust. Maksime Ukrainale väga keerulistes tingimustes välja 1,7 miljardit eurot. Meil on veel välja maksta 540 miljonit sedamööda, kuidas konkreetsed projektid kohapeal edenevad. Meie eesmärk on tagada, et Ukraina majandus jääb pinnale, nii et see saab ise toetada suurt osa riigi ülesehitamise tööst.

2022. aasta sündmused tõendavad, et süsinikuheite vähendamine on ainus usaldusväärne tee eurooplaste jaoks kindla, jõukohase hinnaga energiani. Seepärast ongi meie tugev vastus nii oluline. Kahekordistasime oma pingutusi keskkonnasäästlikule, innovaatilisele majandusele ülemineku toetamiseks.

2022. aastasse jäi ka meie spetsiaalse Euroopa Liidu arendus- ja partnerlustegevusele pühendatud haru EIP Globali asutamine. Oma esimesel tegevusaastal sõlmis EIP Global 9,1 miljardi euro ulatuses uute projektide lepinguid — lisaks Ukraina rahastamisele. Nende projektide hulgas olid päikeseelektrijaamad Brasiilias, täiendav toetus vaksineerimisalgatustele kogu maailmas ja hiigelsuur projekt, et tuua külluslikult puhast vett Jordaania inimestele, rahastades üht maailma suurimaist magestamisjaamadest.

EIP Globali projektid toovad esile, kuidas me Euroopa Liidu poliitikapõhimõtteid ja väärtusi kogu maailmas edasi kanname. Me arendame uusi partnerlusi. Ehitame igal pool üles uusi, kestlikke liite. Olen uhke, et EIP Globaliga anname Euroopa Liidu lipu all aktiivse panuse üleilmsesse õitsengusse.

Euroopa Investeerimispank reageeris suure stressi aastale tugevalt. Oleme üles näidanud vastupidavust ja loovust. Ent me teame, et meie töö ei ole veel tehtud. Peame oma tulemuslikkust pidevalt parandama ja otsima uusi, paremaid viise oma töö tegemiseks. See aruanne on ülevaade ühest olulisest etapist sellel teekonnal.

Werner Hoyer

2022. AASTA TIPPHETKED

EUROOPA INVESTEERIMISPANGA TEGEVUS 2022. AASTAL

HEAKSKIIDETUD PROJEKTID Euroopa Liit	75,9 mld eurot 63,5 mld eurot
SÕLMITUD LAENULEPINGUD Euroopa Liit	65,1 mld eurot 56 mld eurot
VÄLJAMAKSED Euroopa Liit	54,3 mld eurot 47,4 mld eurot
KOGUTUD VAHENDID (ENNE VAHETUSTEHINGUID)	44,3 mld eurot
Põhivääringutes (€, \$)	37,2 mld eurot
Muudes vääringutes	7,1 mld eurot

EIP GLOBALI TEGEVUS 2022. AASTAL

HEAKSKIIDETUD PROJEKTID	12,4 mld eurot
RAHASTAMINE KOKKU	10,8 mld eurot*
VÄLJAMAKSED	6,6 mld eurot

* Kogurahastus sisaldab 1,7 miljardi euro summas laene, mille otstarvet on muudetud, nii et Ukraina saaks neid kasutada reageerimiseks Venemaa sõjale.

EUROOPA INVESTEERIMISFONDI TEGEVUS 2022. AASTAL

SÕLMITUD LAENULEPINGUD	9,18 mld eurot
Omakapitalitehingud	4,16 mld eurot
Tagatised	4,91 mld eurot
Kaasav rahastus	0,12 mld eurot

EIP Gruppi kuuluv Euroopa Investeeringufond (EIF) on spetsialiseerunud riskifinantseerimisele, et toetada mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtteid, ning stimuleerib kasvu ja innovatsiooni kogu Euroopas. Ta finantseerib ja jagab ekspertteadmisi kindlate, jätkusuutlike investeeringute ja tagatistehingute jaoks. EIFi aktsionärid on EIP, Euroopa Komisjon, avalik- ja eraõiguslikud pangad ning finantsasutused.

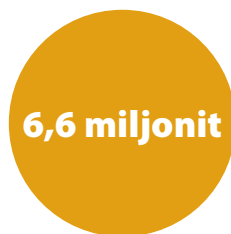
EIP MÕJU

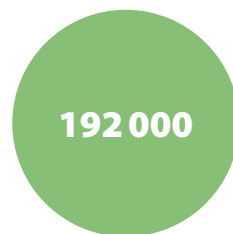
Paremini majandatav
põllumajandusmaa

Paremini majandatav
metsamaa

Lisandunud 5G teenuste
kasutajaid

Haridusasutustes loodud
õppekohti

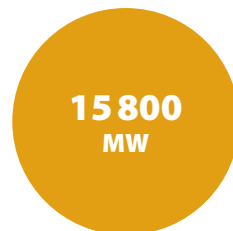
Projektidega saavutatud
energiasääst

Elektrit toodetud
taastuvastest allikatest

Paigaldatud nutiarvesteid

100% taastuenergia
tootmisvõimsus

Paremad
tervishoiuteenused
saanud inimesi

COVID-19 vaktsiini ja muu
immunisatsiooni saanud
inimesi

Sotsiaalkorteri või
taskukohase eluaseme
saanud leibkondi

Uue/ajakohastatud
linna- või piirkondliku
taristu saanud inimesi

Lisasõite ühistranspordis

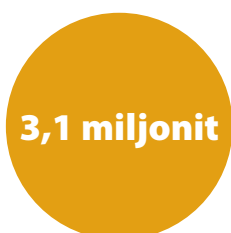
Uusi/renoveeritud
sõidukeid või veeremit

Paremad
hügieenitingimused
saanud inimesi

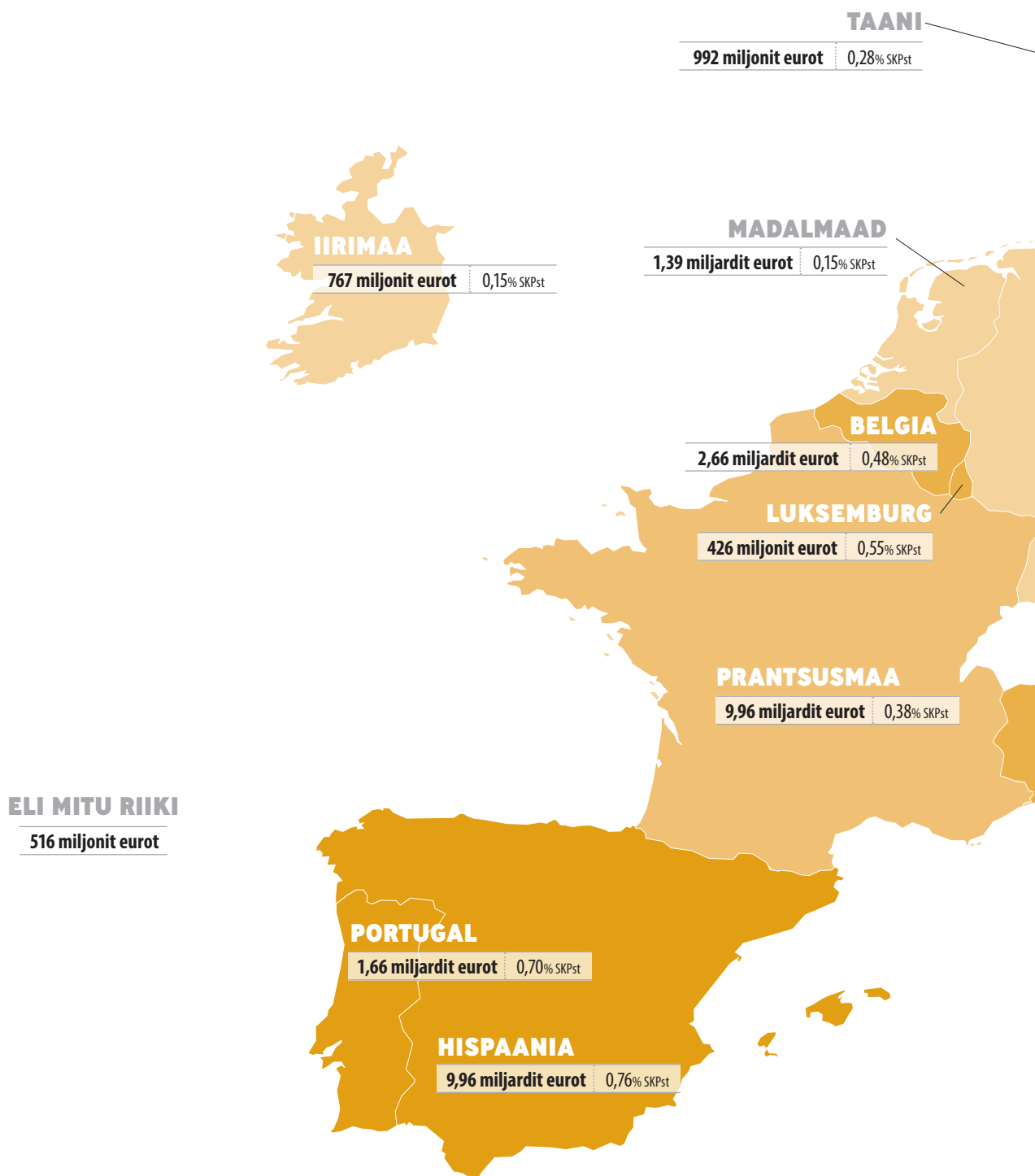
Ohutu joogivee saanud
inimesi

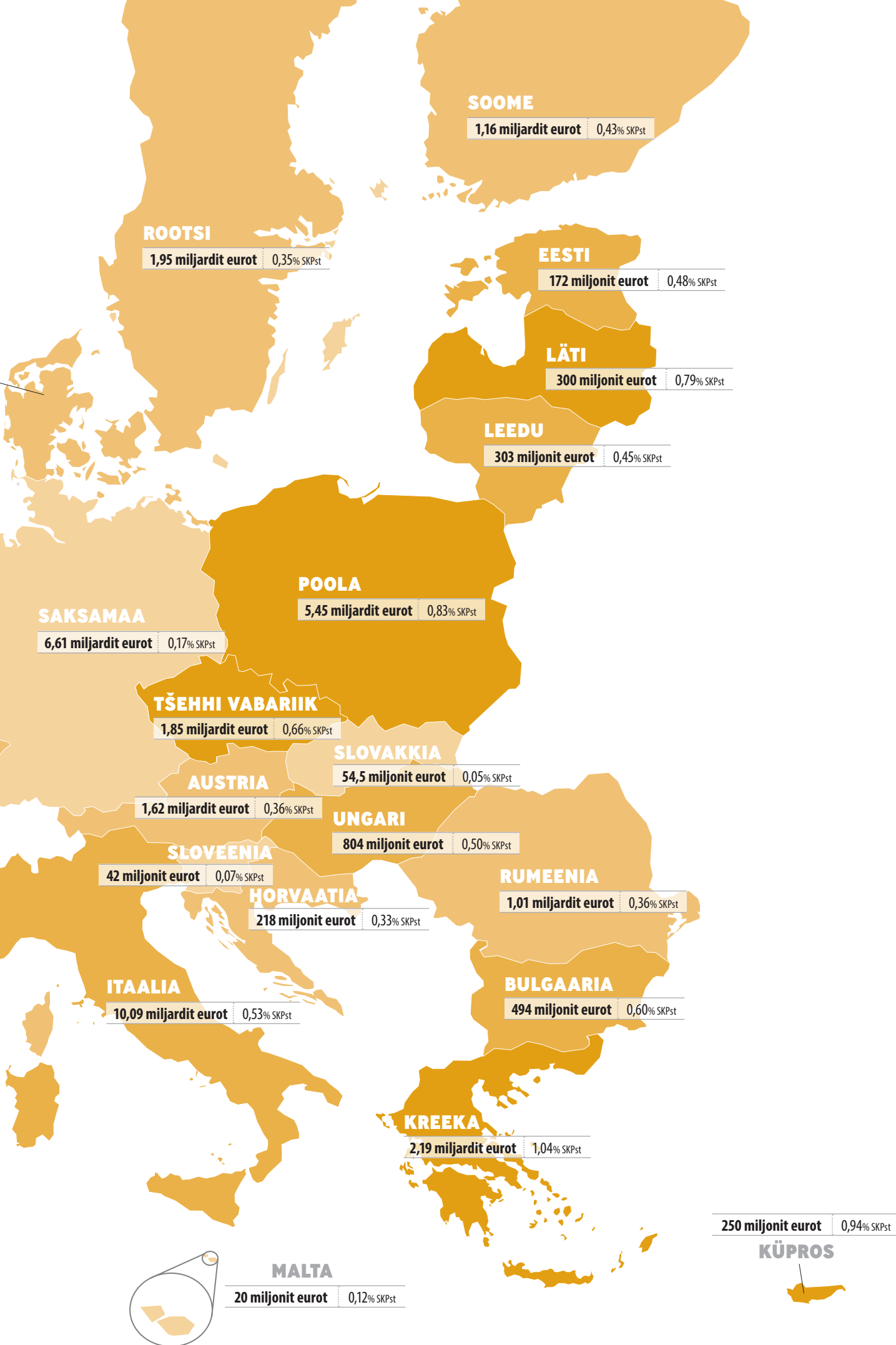
Pagulasi vastuvõtukeskustes
või ajutises majutuses
(Ukraina solidaarsuspakett)

Arvandmed on 2022. aastal sõlmitud uute laenuühingute eeldatavad tulemused selles etapis
kättesaadavate andmete põhjal. Kõik arvanded on auditeerimata ja esialgsed.

EIP GRUPP TEIE RIIGIS

Tumedamad värvid tähistavad suuremaid investeeringuid protsentuaalselt SKPst.

EIP GRUPP TEIE MAAILMAS

**MUU (VÄLJASPOOL
EUROOPA LIITU)**
363 miljonit eurot

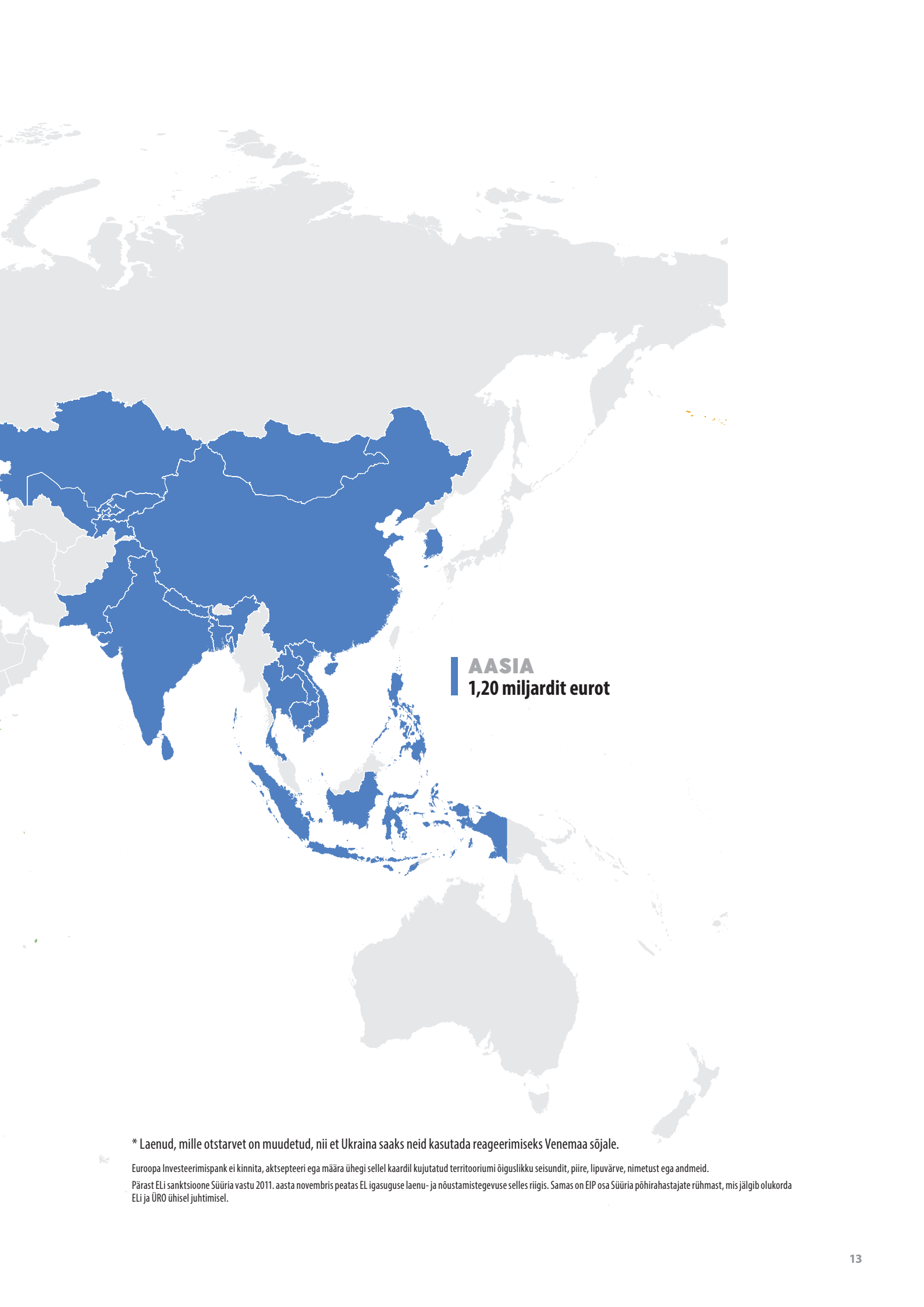
IDANAABRUS
362 miljonit eurot

UKRAINA*
1,72 miljardit eurot

**LÄÄNE-BALKANI
RIIGID JA TÜRGI**
866 miljonit eurot

**AAFRIKA JA
LÄHIS-IDA**
5,05 miljardit eurot

**LADINA-AMEERIKA JA
KARIIBI MERE PIIRKOND**
1,69 miljardit eurot

AASIA
1,20 miljardit eurot

* Laenud, mille otstarvet on muudetud, nii et Ukraina saaks neid kasutada reageerimiseks Venemaa sõjale.

Euroopa Investeerimispank ei kinnita, aktsepteeri ega määra ühegi sellel kaardil kujutatud territooriumi õiguslikku seisundit, piire, lipuvärve, nimetust ega andmeid.

Pärast ELi sanktsioone Süüria vastu 2011. aasta novembris peatas EL igasuguse laenu- ja nõustamistegevuse selles riigis. Samas on EIP osa Süüria põhirahastajate rühmast, mis jälgib olukorda ELi ja ÜRO ühisel juhtimisel.

ENERGIAJULGEOLEK

“ Energiakriis sunnib Euroopat kiiremini üle minema alternatiivsetele taastuvatele energiaallikatele ja muutuma energiatöhusamaks. See kahekordne eesmärk on algatuse REPowerEU põhiolemus ja EIP-I on selle täitmisel oluline osa. EIP nõustamisteenuste osakonnal tuleb seoses sellega ka teha kindlaks uusi tehnoloogialahendusi ja aidata neid turule tuua ning samuti aidata valitsustel oma avaliku sektori rahastamisressursse nutikamalt kasutada, võimendades rohkem erainvesteeringuid, kus võimalik. ”

Frank Lee, EIP kliima- ja sotsiaalarahastualaste nõustamisteenuste juht

“ EIP on asutamisest alates olnud kriitilise tähtsusega energiataristu oluline rahastaja. Praegune olukord kinnitab taas energia strateegilist tähtsust ja seda, kui oluline on, et varustamine oleks mitmekülgne. EIP on suurendanud laenude andmist energiaprojektidele — sealhulgas energiatöhususe, taastuenergia, kaugkütte ning elektrivõrkude riigisisest ja rahvusvaheliselt ühendamise projektidele — nii Euroopa Liidus kui ka kogu maailmas. ”

Sanjoy Rajan, EIP energiajulgeoleku juht

Energia on julgeolekuküsimus ja süsinikuheite vähendamine on strateegilise iseseisvuse teema. Venemaa sissetung Ukrainasse ja energiaekspordi relvana kasutamine muudab fundamentaalselt geopoliitikat ja energiamajandust Euroopas. Samuti on tingimata vaja vähendada süsinikdioksiidi heitkoguseid, et leevendada kliimamuutust. Investeerimine energiatöhususse ja taastuenergiast elektri tootmisse on ideaalne lahendus mõlemale probleemile.

Toetame Euroopa taastuenergiele ülemineku vajadust investeeringutega energiatöhususse ja taastuenergia-projektidesse ning innovatsiooni ja uute tehnoloogia-lahenduste edendamiseks.

PLAANID PIKAKS AJAKS

Euroopa Investeerimispank toetab sadu Ukraina inimestele eluliselt olulisi projekte, makstes nende jaoks raha välja isegi jätkuva sõja tingimustes

Kui Violaine Silvestro von Kameke selgitab, et tema peamine töö on investeerimine kümnetesse linnadesse Ukrainas sõja ajal, on inimesed pehmelt öeldes üllatunud. „Inimesed arvavad, et sõda on meie tegevuse Ukrainas peatanud,“ ütleb Euroopa Investeerimispanka laenuosakonna vanemametnik. „Aga me maksame Ukrainas palju raha välja ja töötame seal paljude keerukate projektide kallal. Tegutseme väga aktiivselt.“

Euroopa Investeerimispank viis oma töötajad pärast Venemaa sissetungi 2022. aasta veebruaris Ukrainast ära. Kuid samal ajal suurendas ta drastiliselt abi sellele riigile, **mida see valitsuse hinnangul vajab järgmisel kümnel aastal Venemaa sissetungist taastumiseks umbes 765 miljardit eurot.**

Euroopa Investeerimispank kiitis sõja ajal heaks kaks suuremat rahastamispaketti Ukrainale: esimese paketi summas 668 miljonit eurot veidi pärast sõja algust, et aidata valitsusel katta pakilisi vajadusi, ja teise, 2022. aasta juulis kinnitatud paketi summas 1,59 miljardit eurot kahjustatud taristu parandamiseks ja kriitilise tähtsusega projektide jätkamiseks. Veidi üle 1 miljardi euro sellest paketist on välja makstud.

EIP muu abi 2022. aastal oli muuhulgas 2,5 miljonit eurot annetusi EIP Instituudilt, mis on ELi panga sotsiaal- ja kultuuriharu, ning ligi 18 miljonit eurot toetusi idapartnerluse tehnilise abi sihtfondist ligikaudu 700 000 oma kodudest põgenenud inimese eest hoolitsemiseks. Seda fondi toetavad Austria, Prantsusmaa, Saksamaa, Läti, Leedu, Poola, Rootsi ja Ühendkuningriik.

Lisaks sõlmis pank Ukrainaga memorandumid, mis nõuab rohkem investeeringuid Kiievi transpordisüsteemi ja millega muudeti 59 miljoni euro summas toetuste otstarve rongide ja raudteede parandamiseks Ukrainas, ajutiste asendussildade paigaldamiseks ning tervishoiu ja elamute paremaks muutmiseks inimeste jaoks, kes on sunnitud oma kodudest põgenema.

Konfliktipiirkondadest eemal asuvate projektide toetamine

„Me ei saa praegu käivitada suuri üleriigilisi projekte. Seepärast keskendume oma töös väikestele projektidele ja sellele, et aidata inimestel elada nendel rasketel aegadel,“ ütles Hervé Guenassia, teine Euroopa Investeerimispanka laenuosakonna vanemametnik, kes töötab Ukraina projektidega. „Kui teeksime suure projekti, näiteks lennujaama remondi, siis Venemaa kindlasti hävitaks selle.“

Euroopa Investeerimispank on Ukrainas töötanud 15 aastat, rahastades projekte enam kui 8 miljardi euroga. 2014. aastal, pärast seda, kui Venemaa okupeeris Ida-Ukraina ja annekteeris Krimmi, kiitsime heaks 200 miljoni euro suuruse varajase taastamise raamlaenu, et aidata konflikti eest põgenenud inimesi ja linna, mis on vastu võtnud suurel hulgal pagulasi. Mõned projektidest, mida laen rahastada aitas, on nüüdseks sõjas purustatud, sealhulgas tiptasemel raamatukogu ja tehnoloogiakeskus Mariupolis.

„Väga kurb on näha nii paljusid nendest projektidest hävitatuna, sest see töö andis kohalikele inimestele nii palju lootust,“ ütles Euroopa Investeerimispanka ehitusinsener Roy Draycott, kes töötas kuus aastat Kiievi büroos.

“ Oleme seal pikaks ajaks. Kui saaks, läheksin ise Ukrainasse tagasi juba järgmisel nädalal, et hakata riiki uuesti üles ehitama. ”

Ehitusinsener Roy Draycott, EIP

Iga päev linnapeadega vestlemine sõja ajal

Isegi konflikti kõige halvematel perioodidel said Guenassia ja Silvestro von Kameke jätkuvalt kõnesid linnapeadelt, kes küsisid tehnilist nõu ja rahalist abi. 2022. aasta augustis ja septembris korraldas pank Ukrainas projektide rahastamiseks projektikonkursi, millele laekus umbes 1000 taotlust linnadelt ja eraettevõtjatelt. ELi pangal on kavas heaks kiita enam kui 300 nendest taotlustest ja korraldada 2022. aasta lõpus ja 2023. aasta alguses veel projektikonkurse.

Ukraina abistamiseks 2022. aastal heaks kiidetud projektide hulgas on uued trammid Kiievi ja Lvivi jaoks, uued bussid Lutskile, remonditööd tervishoiurajatiste jaoks Odessas ning linnades kahjustatud haridus- ja sotsiaalrajatiste ülesehitamise rahastamine kogu riigis.

Purustatud sillad lõikavad ära terveid linnu

Vene väed on kogu Ukrainas sildu purustanud, nagu ka ukrainlased ise, püüdes venelaste pealetungi peatada. ELi pank aitab rahastada ajutisi ujuvaid pontoonsildu kogu Ukrainas.

„Kui sild on katki, on see mõnikord linna jaoks katastroof,“ ütles Guenassia. „Võib juhtuda, et ei saa enam joogivett, sest seda veeti sisse. Inimesed ei pääse haiglasse, nad ei saa kooli või tööle või poodi minna.“

Ehitusinsener Draycott plaanib pöörduda tagasi Ukrainasse elama ja tööle kohe, kui sõda on läbi. „EIP ei jäta Ukrainat maha,“ ütles Draycott. „Oleme seal pikaks ajaks. Kui saaks, läheksin ise Ukrainasse tagasi juba järgmisel nädalal, et hakata riiki uuesti üles ehitama.“

Euroopa Investeeringuspank on Ukrainas töötanud 15 aastat

SIIN EI SAA OLLA TEIST LIPPU

Üks Ukraina linnapea kirjeldab, kuidas ELi laenu on aidanud Venemaa sissetungist alates raevuka rünnaku all olnud linna elanikkonnal okupante tagasi lüüa

Kui täieulatuslik sissetung algas, väitsid Vene juhid, et nad on mõnes Ukraina osas teretulnud, eriti piiri lähistel, kus kultuurilised, keelelised ja rahvussidemed on tugevad.

Tänu inimestele nagu Ivan Fedorov ei võetud neid soojalt vastu.

„Minu esmane ülesanne praegu on aidata inimesi ja kiirendada Ukraina võitu,“ ütles Melitopoli kõigi aegade noorim valitud linnapea Fedorov (34). Melitopol asub Krimmist vahetult põhja pool ja 90% elanikest räägib vene keelt. Fedorov nimetas kiiresti venelased okupantideks, hoidis Ukraina lipu lehvimas, kuni võimalik, ja õhutas avalikult vastupanule.

Melitopol on olnud okupeeritud sõja algusest peale ja on üks neljast piirkonnast, mille Venemaa septembris annekteeris. Fedorov teeb regulaarselt otseülekandeid sotsiaalmeedias, et elanikke rahustada ja julgustada. „Siin ei saa olla teist lippu,“ ütles ta ühes pöördumises.

Armastada linna ja arendada seda edasi

Elu on Melitopolis raske olnud. See oli üks esimestest sõja ajal langenud linnadest. Linna elanikkond, mis oli sõja ajal umbes 150 000, on umbes kaks kolmandikku vähenenud.

11. märtsil tulid vene sõdurid Fedorovi büroosse, tõmbasid talle koti pähe ja arreteerisid ta. Teda hoiti nädal aega kinni, kuni korraldati vangide vahetus. Teda ei piinatud füüsiliselt, kuid tema kõrval istus inimesi, kellele olid ülekuulajad haiget teinud, sealhulgas mõned, kelle käeluud olid katki murtud.

Fedorov on Euroopa Investeeringuspanga laenuametnikele ja inseneridele hästi tuntud. Pank on abistanud linna ja ümbritsevat Zaporizžja oblastit alates Vene sissetungist 2014. aastal, ehitades üles lasteaedu, koole, ravikeskusi ja muid kohti Melitopolis. Aastatepikkused partnerlused ja ehitusprojektid aitasid elanikel kalduda Euroopa poole, kui venelased tulid.

„**Asi on elukvaliteedi parandamises,**“ ütles Fedorov, kui temalt küsiti, miks ta töötab Euroopa Investeeringuspangaga. „Me saame abi ettevõtluse, turismi, logistika alal. Saame edasi arendada ülesehituskava, meil on nulltolerants korruptsiooni suhtes ning inimesed hakkavad oma linna armastama ja seda edasi arendama.“

PAGULASTE VAJADUSED

EIP solidaarsuspakett aitab Poola kohalikel omavalitsustel toetada majutajaid ja kohandada taristut pagulaste vajadustele

Kui Vene väed sisse tungisid, põgenes üle 7,5 miljoni ukrainlase üle piiri Poolasse. Tuhanded Poola vabatahtlikud koondasid jõud, et aidata ümberasujaid ja võtta neid vastu oma kodudes, koolides ja ettevõtetes.

Nüüd seisab Poola silmitsi uue ülesandega — seada saabunud inimesed sisse pikemaks ajaks.

„Kümme kuud pärast sõja algust on pagulaste vajadused muutunud,“ ütles Euroopa Investeeringispanga linnaarendussektori vanemspetsialist Grzegorz Gajda, kes majutas oma kodus Poolas viit Ukraina pagulast. „Neil on vaja oma elu uuesti ülesehitamiseks Poolas tööd, püsivat sissetulekut, tasuta haridust ning võimalust kasutada tervishoiuteenuseid ja avalikke teenuseid.“

Pagulaste lõimumise abistamiseks kiitis ELi pank heaks 2 miljardi euro suuruse laenu, mille leping sõlmiti 2022. aasta juunis. Seda rahastatakse Ukraina solidaarsuspaketist koostöös Euroopa Komisjoniga.

Uue reaalsusega kohanemine

Poola on sõja algusest alates avasüli vastu võtnud üle 1,5 miljoni Ukraina pagulase. Saabujate hulk on sellises suurusjärgus, et Poola kaguosa suurima linna Rzeszówi elanikkond on suurenenud 50%. Varssavi, Krakówi ja Gdański elanikkond on samuti suurel määral kasvanud.

„Kui algne kohalike entusiasm on otsakorral ja ressursid ammendunud, on vaja süsteemset lahendust,“ ütles Euroopa Investeeringispanga õigusnõustaja Tomasz Balawajder. „Vaja on kindlustada, et avalik sektor toimib tõhusalt ja annab võõrustavatele kogukondadele ja pagulastele rahalist toetust ning sotsiaaltoetusi.“

Poola jõupingutuste toetamine

Miljonite pagulaste lõimimine nõuab aega, hoolikat planeerimist, uut taristut ja rahalisi vahendeid.

Seepärast asutas Poola valitsus vähem kui kuu aega pärast sissetungi abifondi, mis on avatud Gospodarstwa Krajowego pangas (BGK).

Euroopa Investeeringispank on esimese osa eraldatud kahest miljardist eurost, 600 miljonit eurot juba fondi välja maksnud. BGK jagab rahalisi vahendeid kohalikele omavalitsustele ja teistele avaliku sektori asutustele.

„Meil tuli luua uus koostöövorm, et hankida vahendeid erinevate tegevuste jaoks, millega toetatakse Ukraina pagulasi ja aidatakse neil ennast tunda nagu Poola kodanikud,“ ütles BGK fondi haldusosakonna direktor Robert Faliński.

ENERGIATÕHUSUSE ÜLESEHITAMINE KIVI KIVI HAAVAL

**Linnad ja piirkonnad kogu Euroopas kärbivad energiatõhususe investee-
ringutega kulusid ja heitkoguseid**

Neli viiest hoonest Hispaanias tarbib rohkem energiat kui vaja. Hüpoteeklaenuudele spetsialiseerunud krediitiasutus Unión de Créditos Inmobiliarios (UCI) Madridist soovib seda muuta.

UCI elumajade energიაalase renoveerimise programm püüab edendada taastuenergia kasutamist ja vähendada Madridis, Barcelonas ja Sevillass ligi 3720 elamu energiatarvet poole võrra.

„Meie eesmärk on parandada energiatõhusust Hispaanias ja Portugalis koduomanike ja hoonete omanike jaoks,“ ütles UCI kestlikkuse ja ettevõtte vastutuse osakonna juhataja Cátia de Almeida Alves.

Kuigi korterite renoveerimine on heitkoguste ja energiatarbimise vähendamise võti, saab rahastust vähe projekte. „Hispaania valitsuse korraldatud uuring näitas, et ainult 2,3% nendest renoveerimistöödest saab pangalaenu,“ ütles EIP laenuametnik Isidoro Tapia. „Seega on hoonete renoveerimine korteriühistute poolt praegu kolmanda osapoole rahastusega alateenindatud segment.“

UCI püüab seda rahastamislünka täita 2,6 miljoni euroga Euroopa kohaliku energiaabi fondi (ELENA) programmist, mis on EIP ja Euroopa Liidu algatus, millega antakse tehnilist abi energiatõhususe ja taastuenergia investeeeringute jaoks hoonetesse ja linnatransporti.

Ühiskondlike hoonete renoveerimine Vallooonias

Kliimamuutused ja kõrged energiahinnad sunnivad arendajaid arvestama energiatõhususega nii hoone projektis, ehitamises kui ka materjalide kasutuses.

Belgia Valloonia piirkonna ja äriühingu Société Régionale d'Investissement de Wallonie (SRIW) omandis olev äriühing B.E. FIN on algatanud projekti RenoWatt ühiskondlike hoonete renoveerimise edendamiseks, nõustamiseks ja abistamiseks kogu Vallooonias. Selle projektiga, mis sai ELENAst 3,5 miljonit eurot toetust, püütakse renoveerida 500 hoonet 262 omavalitsuses ja säästa ligikaudu 35% praegu tarbitavast energiast. Sellega on võimalik kárpida 7545 tonni süsinikuheidet aastas.

Vana kütetorustiku väljatõmbamine Leedus

Vilniuses lasid eelmisest sajandist pärit läbikulunud kütetorud kuuma õhku läbi ja suurendasid inimeste kodudes õnnetuste, näiteks lekete ja küttekatkestuste ohtu.

EIP annab Vilniuse kütte- ja soojaveearustuse ettevõttele Vilniaus Šilumos Tinklai moderniseerimistöödeks 43 miljoni euro suuruse pikaajalise krediitilimiidi.

Plaanides on ette nähtud ka uus elektrijaam, mis töötab biomassil ja päikeseenergial, ning efektiivse absorptsioon-soojuspumba paigaldamine. Kogu projektiga kokku ajakohastatakse kütetaristut 200 000 kodu jaoks, parandades energiatõhusust ja vähendades süsinikdioksiidi heitkoguseid ja muid õhusaasteaineid.

AJASTU VAIMUS

InvestEU toetus energiatõhusale sotsiaalelamuprojektile Hannoveris aitab toime tulla tõusva elukallidusega ja jõukohase hinnaga eluasemete puudusega

Energia- ja toiduhindade järsu tõusu tõttu alates Venemaa sissetungist Ukrainasse on Saksamaal leibkondade osakaal, kellel kulub energiaarvetele rohkem kui 10% oma sissetulekust, võrreldes 2021. aastaga kaks korda suurem: 41%. Ühendatult uute korterite nappusega ja tõusvate üürihindadega on elukalliduse kriis teinud jõukohase hinnaga eluasemest sakslaste jaoks kiiresti tähtsuseks teise probleemi.

Põhjapoolse linna Hannoveri plaan ehitada 640 uut energiatõhusat jõukohase hinnaga üürikorterit on igati kooskõlas ajastu vaimuga (*Zeitgeist*), kus tõusevad silmapaistvalt päevakorraale ka mured kliimamuutuse pärast. Uued korterid, mille ehitaja ja omanik on linna munitsipaalasutuste Hanova, jagunevad 232 sotsiaalkorteriks ja 408 jõukohase hinnaga elamispinnaks.

„Hannoveri kasvav majandus teeb linnast atraktiivse suurlinnapiirkonna,“ ütles Hanova tegevjuht Karsten Klaus. „Kiiresti kasvava elanike arvu ja praeguse kriisi tõttu kasvab ka nõudlus jõukohase hinnaga eluasemete järele. Neid on aga vähe saada. Aitame luua korralikke, jõukohase hinnaga elamispindu väikese ja keskmise sissetulekuga inimestele, vähendades sellega tasakaalustamatust linna elamuturul.“

Tõhus reageerimine

82% uutest hoonetest projekteeritakse selliselt, et saavutada Saksamaa liginullenergia ehitusstandardist (KfW 55) vähemalt 20% võrra parem energiatõhusus. Ülejäänute puhul on sihtiks sellest standardist vähemalt 10% võrra parem hoonete energiatõhusus. Projekt on kooskõlas ka ELi hoonete energiatõhususe direktiiviga.

Kuigi uued energiatõhusad kodud tähendavad tulevastele üürnikele väiksemaid energiaarveid ja vähem süsinikdioksiidi heitkoguseid, ei ole neid odav ehitada. Hanova projekti eeldatav maksumus on 200 miljoni euro ringis. Selle arvukad sotsiaalsed ja keskkonnavalised kasutegurid teevad sellest siiski just seda tüüpi projekti, mida Euroopa Investeeringuspank on eesmärgiks võtnud toetada.

„Meil on suur huvi selles projektis osaleda, sest see toetab selgelt kahte olulist ELi poliitika eesmärki: sotsiaalset kaasamist ja kliimameetmeid,“ ütles ELi panga laenuametnik Sotir Trambev. „InvestEU programmiga õnnestus meil kokku panna pakett, mis läheb palju kaugemale, kui oleme seni suutnud selles sektoris minna.“

See tehing on esimene InvestEU programmi tehtud investeering Saksamaal. „Taoline pakett ei oleks ilma selle programmi võimalik,“ ütles Trambev.

TURBIINIDE TÕMBAMINE MERELE VÄLJA

Ühes Prantsusmaa lõunaosa sadamas on algamas tohutud juurdeehitustööd kahe ujuvtuulepargi toetuseks Vahemeres

Tuuleturbiinid on ilmatasuured terashiiglased, mis kaaluvad sadu tonne. Maismaal kõrguvad need üle maastike. Aga kujutage ette, kuidas oleks niisugust kokku panna tavalises meresadamas, tõmmates 100 meetri pikkuse turbiini ja 90 meetrist tiivikulabad ujuvplatvormile — ja seejärel pukseerida kõik see õrnalt keset merd asuvasse tuuleparki.

Tuuleturbiinidega manööverdamine nõuab sadamataristu suuremat uuenduskuuri, kuid Port-la-Nouvelle arvab, et ta on selle ülesande tasemel. Selles sadamas Montpellier' lähedal Lõuna-Prantsusmaal on traditsiooniliselt käideldud Põhja-Aafrikasse suunduvat teravilja- ja muud põllumajanduseksporti. Nüüd investeerib Oksitaania sadamate moderniseerimiseks Sète'is ja Port-la-Nouvelle'is 340 miljonit eurot, millest 150 miljonit eurot annab Euroopa Investeeringuspank. Plaan on muuta Port-la-Nouvelle avamere ujuvtuuleparkide ehitus-, logistika- ja tugikeskuseks Vahemerele. Keskus hakkab edaspidi tootma tuuleparkide genereeritud puhtast energiast ka saastevaba vesinikku.

„Selleks on vaja tööstusprotsessi ja taristut, mis on väga erinev sellest, mida me tavaliselt teeme,“ ütles Prantsusmaa Oksitaania piirkonna merendusjuht Didier Codorniou.

Teeme ruumi hiiglastele

Port-la-Nouvelle'i üleminek on osa Oksitaania piirkonna koostatud ambitsioonikast taastuvenergiastrateegiast. Piirkond loodab kasu saada Vahemere kavandatud kahe avamere ujuvtuulepargi arendamisest, mille toodang peaks eeldatavalt katma 400 000 inimese energiavajadused. Oksitaania, kus on üks kõrgemaid töötusemäärasid Prantsusmaal, näeb taastuvenegias võimalust oma traditsioonilisse põllumajanduse, turismi ja kaugemal sisemaal kosmosetööstuse majandusse uut energiat tuua.

„Uus taristu on toeks jõupingutustes arendada välja keskkonnahoidlikumad sadamategevusalad ja vähendada energiatootmise süsinikuheidet ning on seega veel üks samm meie eesmärgi poole — saavutada Euroopa tasemel süsinikuneutraalsus,“ ütles EIP laenuametnik Shirley Moussavou, kes tegeleb Port-la-Nouvelle'i projektiga. „Avamere ujuvtuulepargid on esirinnas ka Prantsusmaa energiapöörde tegevuskavas.“

Lisaks Port-la-Nouvelle'i rahastamisele toetab EIP ka piloottuuleparke — ühte Leucate-Le Barcarès'i lähistel avamerel, kus seda käitab Lioni lahe ujuvtuuleparkide projekt Les Éoliennes Flottantes du Golfe du Lion, ja teist Gruissan'i lähedal, mida hakkab käitama Vahemere tuuleparkide projekt EolMed. Pank sõlmis aprillis EolMediga 85 miljoni euro suuruse laenulepingu ja mais projekti Les Éoliennes Flottantes arendajatega 75 miljoni euro suuruse laenulepingu. Mõlemad laenud antakse Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi tagatisel. Pank annab 50 miljonit eurot ka kolmandale avamere pargile, mis on kavandatud 40 kilomeetri kaugusele Marseille'st lääne suunas.

Port-la-Nouvelle asub projektide Les Éoliennes Flottantes ja EolMed tuuleparkidest veidi vähem kui 20 kilomeetri kaugusel. Suhteliselt lühike vahemaa sadamast tuuleparkideni vähendab riske, mis kaasnevad hiiglaslike konstruktsioonide merele transportimisega.

Oksitaania piirkond, mis ulatub Toulouse'i ümbruse alast lõunasse Hispaaniani ja edasi Montpellier'ni, on tuntud hea ilma poolest. Kuid see on tuntud ka oma tuule, kuulsa mistraali ehk tugeva loodetuule poolest, mis puhub Prantsusmaa lõunaosast Lioni lahte, kuhu on planeeritud tuuleparkide asukoht.

Kuigi need tuuled on head energia tootmiseks, on need kohutavad 600-tonnise turbiini 90x90-meetrise ujuvplatvormil stabiilsena hoidmiseks. Selleks et turbiine saaks ujuvplatvormidel kokku monteerida, tuleb sadama põhibassein kaitsta kõrgete lainete eest ja tagada piisavalt ruumi turbiinide käsitlemiseks. Tuuleturbiinide osade, tiiviku labade ja ujukite ladustamiseks on samuti vaja suuri laadimisdokke. „Ladustamine on tõesti asja mõte,“ ütles Oksitaania piirkondliku majandusarenguameti avamere taastuenergia projektijuht Julien Ciglar.

Logistikapähkel

Tuuleturbiinid, tiiviku labad ja muu taristu transporditakse harilikult meritsi kohale tehastest kogu Euroopas. Üks peamisi tuuleturbiinide tarnijaid pilootparkidele on Vestas, mille peamine tootmispaik asub Taanis. Meritsi transportimine tähendas, et sadama sissepääsu tuli laiendada, et 100–200 meetri pikkused laevad mahuksid läbi.

Tuuleparkide vajadustele vastamiseks on sadam kavandanud laiendamist ja renoveerimist, mis hõlmab 250-meetrise platvormi ehitamist, mis oleks piisavalt tugev selleks, et kanda raskeid kraanasid; sadamat ümbritsevate tammide pikendamist, et süvendada sadamabasseini, ja lisaterminali ehitamist tuuleturbiinide kokkumonteerimiseks ja laorajatiste jaoks. Ehituse esimene etapp peaks valmis saama 2023. aastal.

Taastuenergia ambitsioonid

Enne seda, kui piloottuulepargid välja kuulutati, oli Port-la-Nouvelle'il raskusi enda ümbermääratlemisega. Äritegevus oli hääbumas. Sadama peamine äritegevus teraviljaeksport oli languses ja sadamal puudus taristu selleks, et vastu võtta suuremaid laevu, mis veavad süsivesinikke, nagu fossiilkütuseid ja kemikaale.

Ümbruskonna Ida-Püreeneede piirkonnas on vähe tööstust ja tööpuudus ligi 10%. Sadama äritegevuse orienteerimine taastuenergiale võimaldas „piirkonna majandust uuesti elavdada,“ ütles Codorniou. „See andis võimaluse meie mudelit muuta ja vahendid süsinikuheite vähendamiseks,“ ütles ta, „võimaldades samas ka luua piirkonnas töökohti.“

Vahetud pilootprojektid peaksid eeldatavalt looma umbes 300 täiskohaga töökohta. Prantsuse valitsusel on siiski avamere tuulega suured plaanid. Algsed plaanid näevad ette kaks pilootparki, kus kummaski on kolm tuuleturbiini. Aga aastaks 2030 kavatseb Prantsuse valitsus tuuleparke laiendada, luues Lioni lahe keskele 250 MW ujuvtuulepargi, mis hakkab tulevikus andma energiat enam kui 400 000 inimese jaoks. Teine sama suur ujuvtuulepark on kavandatud Marseille'i ranniku lähedale avamerele.

„Piirkonnal on tugev tahe muuta Port-la-Nouvelle energiapöörde sadamaks, mitte ainult Prantsusmaa, vaid Vahemere jaoks üldiselt,“ ütles Ciglar.

Pööre saastevaba vesiniku poole

Taristu ja tugi, mida Port-la-Nouvelle annab tuuleparkidele, on osa suuremast regionaalstrateegiast luua taastuenergiakeskus. Konsortsium Wind'Occ on piirkonnast kokku toonud 170 firmat ning 25 teadusasutust ja laboratooriumi, et toetada tärkavat tuuleenergiatööstust.

Piirkond keskendub ka saastevabale vesinikule. 2019. aastal võttis piirkond vastu 150 miljoni euro maksumusega saastevaba vesiniku kava, mis näeb ette vesiniku tootmise, ladustamise ja jaotamise taristu loomise ning energia kasutamise kohaliku transpordi, nagu busside ja rongide kütuseks. Sellega seotud projektis Corridor H2 arendatakse välja vesinikujaotusjaamade võrk Oksitaanias piki teed Vahemerest Põhjamereni. EIP annab Corridor H2 projektile laenu 40 miljonit eurot.

„Piirkond võiks näidata teistele Prantsusmaa piirkondadele, kuidas seda tüüpi tegevust arendada,“ ütles EIP lennu-, mere- ja innovaatilise transpordi osakonna ekspert José Rino.

“ Piirkonnal on tugev tahe muuta Port-la-Nouvelle energiapöörde sadamaks, mitte ainult Prantsusmaa, vaid Vahemere jaoks üldiselt. ”

Julien Ciglar, Oksitaania piirkondliku majandusarenguameti
avamere taastuenergia projektijuht

TUULEENERGIA INNOVATSIOON VÕTAB TUURID ÜLES

Hinnasurve ja äärmuslikud keskkonnad sunnivad turbiinootjaid uuendama

Tuuleturbiinootjate nagu Vestase jaoks võib turukeskkond, kus nad tegutsevad, olla nii karm nagu mässav meri ja tormituuled, millele nende tooted peavad vastu pidama. Pärast aastaid avalikku toetust koondab tööstusharu jõud vastuseks hinnasurvele.

Osa sellest survest tuleb tuuleparkide arendajatelt, kes sageli lubavad tuuleparkides toodetud elektrile madalaid hindu. Arendajad pigistavad siis turbiinootjaid. Tooraine hinnatõus on omaette peavalu.

Samal ajal investeerivad turbiinootjad tugevalt teadus- ja arendustegevusse, et parandada oma seadmestiku jõudlust ja vastata nõudlusele uute tuuleparkide järele üha ekstreemsemates keskkonnaoludes.

„Tööstusharul tuleb toime tulla raske hinnasurvega,“ ütles Vestast rahastava Euroopa Investeeringispanga vaneminsener ja põhinõustaja Matteo Fusari. „Euroopa seadmestikootjate konkurentsivõime kindlustamiseks on ülimalt tähtis, et nad uuriksid sünergiaid tooteplatvormide vahel, vähendaksid toodete keerukust ja optimeeriksid globaalseid tootmis- ja hankeprotsesse ning jalajälgi.“

Taani äriühing Vestas on maailma tuuleturbiinituru liider, kelle turuosa on umbes 15%. Tihedalt tema kannul on siiski sellised hiiud nagu Hiina Xinjiang Goldwind Science & Technology 13% ja GE Renewable Energy 12% turuosaga. „Vestas on üks tšempionidest,“ ütles selle projektiga töötanud EIP laenuametnik Delia Fornade.

EIP on andnud Vestasele laenu 475 miljonit eurot Euroopa Liidus aastatel 2022–2025 tehtava teadus-, arendus- ja uuendustegevuse toetuseks. Laen, mille leping sõlmiti juulis ja mis on juba välja makstud, katab umbes poolt äriühingu 952 miljoni euro suurusest teadus- ja arendustegevuse eelarvest selleks perioodiks.

Projekti keskmes on mitu valdkonda. Esimene on arendada välja uued rootori rummud ja tiiviku labad, mis kannatavad külma kliimat või äärmuslikke ilmastikuolusid, ja lihtsustada tooteid, et kiirendada nende kasutusele võtmist. Teine on projekteerida uued ühis- või moodulplatvormid maismaatuulikute jaoks, et muuta neid paremini eri tingimustele kohandatavateks. Kolmanda valdkonna keskmes on uued moodulplatvormid avameretuulikute jaoks, et võimaldada äriühingul ära kasutada sünergiat ja mastaabisäästu tehnoloogia arenguga oma maismaatoodetes.

Vestase laen tuleb Euroopa energiasüsteemi ümberkujundamises kriitilisel ajal. Euroopa soov lõpetada sõltuvus Vene naftast ja gaasist on veelgi tugevdanud toetust taastuvenergiale, nagu päikese- ja tuuleenergia, mille hinnad on üha konkurentsivõimelisemad.

KUHU EDASI KÜTUSE VALLAS

Prantsuse äriühingu uued kütusepaagid ja automaatika lihtsustavad autode ja veokite sõitmist vesinikukütusel

Pariisi lähistel tegutsev suur autoosade tarnija Faurecia usub, et peaaegu 20% maailma energianõudlusest saaks aastaks 2050 katta saastevaba vesinikuga, kõrvaldades igal aastal tõhusalt kuus gigatonni süsinikdioksiidi heitkoguseid. Aastaks 2030 on tema hinnangul teedel juba 5 miljonit kütuseelemendi tehnoloogiaga varustatud sõidukit.

Faurecia on autode ja veokite vesinikupaakide ja suurte tanklate turu liider. Tema eesmärk on aidata autotööstusel kiiremini vesinikukütusele üle minna. Äriühing töötab ka vesinikkütuseelemendi süsteemide kallal ja arendab välja automaatse sõidukijuhtimise tehnoloogiat. Kõik need uuendused võimaldavad kasutada vesinikku paljudes eri liiki sõidukites, aga eriti raskeveokites ja maasturites, mis on toodetud palju fossiilkütust tarbivate suure hobujõuga mootoritega.

„Niisugustel murrangulistel tehnoloogialahendustel nagu vesinik on autotööstuse ümberkujundamisel ja selle süsinikuheite vähendamisel otsustav roll,“ ütles Euroopa Investeerimispanga innovatsiooni ja kõrgtehnoloogiliste tootmisprojektide nõustaja Antonello Locci.

Transport on suurim kasvahoonegaaside heitkoguste tekitaja Euroopa Liidus, moodustades umbes 31% koguheitest. Öhu ja vesiniku kombineerimisel saab vesinikkütuseelemendiga toota kogu sõiduki töötamiseks vajaliku elektri. Aga kütuseelement heidab keskkonda ainult kuumust ja vett, mitte süsinikdioksiidi või muid saasteaineid.

Kütuseelementidel on sisepõlemismootoriga võrreldes ka teisi eeliseid. Need on võimsamad ja energiatõhusamad kui fossiilkütused, töötavad vaikselt ja vajavad vähem aega laadimiseks, võimaldades sama suurt paindlikkust nagu tavalise mootoriga autod.

Selleks et aidata autotööstust ümber kujundada, kiitis Euroopa Investeerimispank 2022. aasta juulis Faurecia jaoks heaks 315 miljoni euro suuruse laenu. See rahastamine on osa InvestEU programmist, mis on mõeldud innovatsiooni võimendamiseks ja töökohtade juurde loomiseks. „InvestEU leevendab riski, muutes võimalikuks pakkuda suuremaid pikaajalisi laene äriühingutele majanduse võtmetähtsusega osades,“ ütles Euroopa Investeerimispanga laenuametnik Nor Mebkhout.

Panga toetusega jätkab Faurecia järgmise põlvkonna vesinikupaakide arendamist nende kasutamiseks sõidukites ja tanklates. Ta parandab ka oma toodete autonoomsust ja ringlussevõtu võimalusi.

Faurecia projekt loob lisaks töökohti ja aitab muuta Prantsusmaa ida- ning kesk- ja põhjaosa majanduslikult konkurentsivõimelisemaks.

ROHELINE JA KOHALIK KÜPROSEL

Linnade taaselistamise projekti eesmärk on muuta omavalitsused rohelisemaks, võimendada majandust ja muuta inimeste elu paremaks

Küpros tahab heitkoguseid vähendada ja muutuda keskkonnahoidlikumaks, alustades projektidega suurlinnade ja linnade ümberkujundamiseks. Kuid see on aeganõudev, keerukas ja kulukas ülesanne.

„Omavalitsused peavad rakendama hulga roheinvesteeringuid ja võtma kasutusele keskkonnahoidlikumad tehnoloogialahendused,“ ütles Küprose omavalitsusteliidu peasekretär Michalis Socratous. „Saime aru, et linnapiirkondade rohelisemaks muutmiseks peame need kõigepealt ajakohastama ja ümberstruktureerima, renoveerima hooned ja avalikud ruumid ning muutma ühistranspordi kestlikumaks.“

Omavalitsuste strateegiline kestliku arengu kava on algatus, mille eesmärk ongi just seda teha. Küprose valitsuse ja Küprose omavalitsusteliidu koostatud kava alusel rahastatakse arvukalt projekte omavalitsuste taaselistamiseks ja taastamiseks kogu Küprosel.

Euroopa Investeerimispank toetab kava 150 miljoni euro suuruse raamlaenuga, mille leping sõlmiti novembris, ja tehnilise abiga oma nõustamiskeskuse kaudu.

„Raamlaen on sisuliselt n-ö katusinvesteering, mis võimaldab meil rahastada kümneid või isegi sadu võtmatahtsusega projekte,“ ütles Euroopa Investeerimispanka vanemlaenuametnik Nicos Yiambides. „See võimaldab meil toetada ka väiksemaid projekte ja omavalitsusi, mis tavaliselt meie rahastust ei saaks.“

Mis on linnade taaselistamise kasutegurid?

Kui linnade taaselistamine toimub edukalt, võib see luua rohelisemaid linnaruume, parandades samal ajal oluliselt linnas elavate ja töötavate inimeste elu.

Parem taristu muudab linnapiirkonnad atraktiivsemaks äritegevuse paigana ja turismi sihtkohtadena, võimendades majanduskasvu ja töökohtade loomist. See aitab kaasa ka elanike heaolule, kellel on paremad haridusvõimalused, avalikud teenused ja puhkevõimalused.

Võtame näiteks Küprose suuruselt teise linna Limassoli ajaloolise kesklinna taaselistamise. 2013. aastal valminud projektiga taastati ajaloolised hooned ja linnaruum nende algses hiilguses, parandati liikluskorraldust, loodi jalakäijate alad ja ehitati uued elektri-, telekommunikatsiooni- ja veevarustusühendused.

Omavalitsuste strateegilise kestliku arengu kavaga püütakse teha sama üleriigilisel tasandil. Euroopa Investeerimispanka toetusega rakendab Küprose valitsus projektid, millega ehitatakse ümber avalikud ruumid ja haljasalad, parandatakse jalgrattateid ja ühistranspordivõrke, renoveeritakse ühiskondlikke hooned, ajakohastatakse kanalisatsiooni ja veevärki, taastatakse lagunenenud linnaalad ja luuakse nutilinnad, mis kasutavad paremate ja tõhusamate avalike teenuste pakkumiseks digilahendusi.

VIIMANE ROHELINE MIIL

Itaalia suurim logistikaettevõtja asendab tavalised sõidukid posti- ja pakikulleriteenuste osutamiseks nullheitega sõidukipargiga, vähendades heitkoguseid

Hilissügis on käes, aga Roomas on ikka veel soe, õhk on karge ja kirgas. Päike heidab pisteliselt pilvede vahelt valgust terrakotakarva majadele Bravetta elurajooni kitsal tänaval. Paar umbkaudu golfikaariku suurust elektrilist kolmratast aitavad helitult postitöötajatel nende kanderingil kirju ja pakke kohale toimetada.

Peagi vuravad Roomas kümnetes ringkondades sajad elektrilised kolmrattad ja sõidukid, millest 57 on Maggolino jaotuskeskuses, mis teenindab Nomentanat, kus elab Anna Manghetti. „Tõesti põnev on näha neid uusi kolmrattaid tegemas endale teed meie igapäevastesse kanderingidesse,“ ütles ta. „Hea eesmärk, mille nimel töötada.“

Manghetti töötab finantsjuhina Itaalia postiasutuses Poste Italiane, mis on riigi suurim logistikaettevõtja ning juhtiv turuosaline finants-, kindlustus- ja makseteenuste sektoris. Tänu Euroopa Investeeringupangalt märtsis saadud 100 miljoni euro suurusele laenule sai Poste Italiane oma traditsioonilise kütuse- ja bensiinisõidukipargi välja vahetada nullheitega kolmrataste ja sõidukite vastu.

„Eli kliimapangana oleme uhked, et toetame Poste Italiane ambitsioonikat süsinikuheite vähendamise plaani,“ ütles Euroopa Investeeringupanga vanemametnik Giovanni Aldeghi, kes on töötanud **ELi panga kõigi aegade suurimas nullheitega liikuvuse platvormi rahastamise projektis**.

Kui roheline meie postipakk on?

Kõige keerukam osa postipaki teekonnal laost ukselävele on niinimetatud viimane miil, kojukandeprotsessi viimane etapp jaotuskeskusest saajani.

COVID-19 pandeemiast alguse saanud netikaubanduse buum on transpordiga seotud süsinikdioksiidi heitkoguseid hullemaks muutnud. Linnad ja logistikaettevõtjad on maadelnud asjatute kojukandesõitude, ummikute, parkimisraskuste ja kohalike elanike kaebustega müra ja õhusaaste pärast.

Kui viimase miili kojukanne oleks tõhusam ja rohelisem, oleksid linnad tervemad ja paremate elutingimustega. See idee hakkas Manghetti mõtetes keerlema 2020. aasta suvel.

Poste Italiane rohelise liikuvuse projekti järelevalvet teevad tegevjuht Matteo Del Fante ja finantsjuht Camillo Grecole alluv tiim, keda toetavad kaasjuhataja Giuseppe Lasco ning kontserni kestliku arengu, riski- ja vastavusosakonna juhataja Marcello Grosso.

Rohelise liikuvuse projekti mõte on asendada ettevõtte traditsioonilised kütuse- ja bensiinisõidukid 4150 elektrisõidukiga kojukandeks linnades ja nende lähiümbruses. See hõlmab ka sinna juurde kuuluvaid laadimisjaamu ja IT-platvormi kogumaksumusega 145 miljonit eurot.

Ainulaadne finantseering

ELi panga laenul Poste Italianele on hulk ainulaadseid jooni. Kõigepealt katab see renditasud elektrilise sõidukipargi uuendamiseks, juurdekuuluvate laadimispunktide ja IT-platvormi paigaldamise. Sellega rahastatakse ka elektrilise sõidukipargi liisingutasusid, mis kirjendatakse varadesse kasutusõigustena.

// See on tulevik. //

Tiago Lopes, vaneminsener, EIP

Et aidata Poste Italianel rohepööret kiirendada, rahastab pank ka 69% projektist, mis on oluliselt rohkem kui panga tavapärane rahastamislaki 50%.

Plaan on ambitsioonikas: vähendada posti kojukande sõidukipargi tekitatud heitkoguseid 40%. Lõppeesmärk on süsinikuneutraalsus aastaks 2030, enne Euroopa Liidu seatud tähtaega.

Enam kui lihtsalt elektrisõidukid

Alates 2022. aasta oktoobri keskpaigast kannavad 70 Itaalia suurlinnas ja linnas, sealhulgas Torinos, Firenzes, Triestes, Bolognas, Napolis ja muidugi Roomas juba posti laiali 1100 elektrisõidukit.

Elekter, mida kasutatakse nende sõidukite laadimiseks, tuleb taastuvatest allikatest. Projekt vähendab õhusaastet, kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja müra kesklinnas, hoides igal aastal kokku 3000 tonni süsinikdioksiidi heitkoguseid. See võrdub 3000 reisija Pariisist New Yorki edasi-tagasi lennu keskmiste heitkogustega.

Keskkonnamõju veelgi vähendamiseks kasutab Poste Italiane Euroopa Investeeringupanga finantseeringut ka oma IT-platvormi toetamiseks. Uuenduslik mudel optimeerib postitöötaja teekonda vastavalt postiliiklusele, vahemaale, teetüübile, liikluspiirangutele ja paki suurusele. Teekonna planeerimisel võetakse arvesse elektrisõidukite sõiduulatus limiite ja laadimisjaamade kättesaadavust.

„Selle projekti edu sõltub suure hulga reaajas kogutud andmete tõlgendamisest,“ ütles Euroopa Investeeringupanga vaneminsener Tiago Lopes, kes on selle tehinguga töötanud. „See on tulevik.“

INNOVATSIOON JA AUTONOOMIA

“ EIP on uhke selle üle, et pakub rahastust, mis kiirendab Euroopa innovatsiooni, edendades sõltumatut, vastupidavat ja turvalist tervishoiusüsteemi Euroopa kodanike jaoks ning toetades samal ajal Euroopa bio- ja meditsiinitehnoloogia valdkonna parimaid. See seisukoht on leidnud kinnitust hiljutise koroonaviiruse pandeemia ajal, kui EIP panustas üle 1,6 miljardi euro bioteaduste projektide rahastamisse 2021. aastal, sealhulgas ettevõttesse BioNTech, mis on mRNA COVID-19 vaktsiini väljatöötaja. Meie töö aitab kiirendada ka fundamentaalteaduslike uuringute ärisse ülevõtmist, edendada intellektuaalomandi arendamist ja toetada innovatiivsete toodete loomist ja kasvu, mida on vaja rahuldamata meditsiiniliste vajaduste jaoks, mis aitavad parandada patsientide elukvaliteeti Euroopas ja üle maailma. **”**

Dana Burduja, EIP bioteaduste ja tervishoiu üksuse juhataja

“ Kui Euroopa soovib majanduslikku autonoomiat, peab ta massiliselt investeerima innovatsiooni ja põhitehnoloogiatesse oma majanduse digiülemineku huvides, eelkõige kiipidesse, andmekeskustesse ja küberturvalisusesse. Digiüleminek on vältimatu, saabub oodatust varem ja mõjutab teid rohkem, kui arvate. Ent laineharjal püsimiseks tuleb investeerida. **”**

Harald Gruber, EIP digitaristu üksuse juhataja

INNOVATSIOON JA AUTONOOMIA

Innovatsioon on oluline, et tagada Euroopa majanduslik õitseng, autonoomia ja kliimaeesmärgid, mida pole võimalik saavutada vaid tänase tehnoloogiaga.

Meie rahaline ja tehniline tugi on aidanud Euroopa ettevõtetel saavutada läbimurdeid eri valdkondades alates ujuvtuuleparkidest kuni mRNA vaktsiinideni. See vähendab ka vajadust selle järel, et Euroopa ettevõtjad, teadlased ja insenerid hakkavad otsima väliskapitali. See suurendab meie autonoomiat strateegilistes sektorites.

PEEDID SELJATAVAD HAIGUSE

Prantsusmaa ettevõtte aretab taimi, mis suudavad vastu seista kliimamuutustele ning vajavad vähem taimekaitsevahendeid ja väetisi

E Li keeld kasutada neonikotinoide ehk putukamürke, mida kasutatakse näiteks suhkrupeedi kaitsmiseks lehetäide levitatavate haiguste eest, tundus 2018. aastal hea idee. Oli avastatud, et see putukamürk kahjustab mesilaste populatsioone, ning Euroopa Liit otsustas keelata neonikotinoidid kui osa suuremast sammust jätkusuutlikuma põllumajanduse suunas.

Ent keeld tõi kaasa laastava kolletumise mõnedel suhkrupeedipõldudel, vähendades ühe maailma suurima peetide suhkru tootja saaki ja ohustades tööstusharu. Selle tulemusena tühistas Prantsusmaa keelu kuni 2023. aastani.

See aeg ei ole pikk. Uute taimesortide aretamine võtab tavaliselt seitse kuni kümme aastat. Florimond Desprez Group, Põhja-Prantsusmaa sordiaretaja ja seemnetootja, töötab hoolsalt selle probleemi kallal. Ettevõtte on aretanud suhkrupeede ligikaudu 200 aastat ning tugineb oma suurtele kogemustele, et arendada välja taim, mis suudab seista vastu kolletumisele, säilitades samal ajal oma loodusliku vastupanuvõime muudele nuhtlustele, nagu risomaaniaviirus.

See on võidujooks, mis mõjutab ka teisi taimi ja põllumajandusvaldkondi.

„Selleks et põllumajandus oleks jätkusuutlikum, peame kasutama vähem lämmastikväetisi, millel on väga suur süsinikujalajälg, ja vähem pestitsiide,“ ütles Florimond Desprez Groupi strateegiadirektor Marin Desprez. „Kui taimesort on looduslikult haiguste suhtes vastupidav või neid taluv, siis ei ole vaja selle kaitsmiseks kemikaale.“

Põllumajandus on suure surve all tingituna kliimamuutustest, vajadusest vähendada tema keskkonnajalajälge ja kasvavast maailma elanikkonnast, keda on vaja toita. Lahendus on selliste taimede aretamine, mis nõuavad vähem ressursse või keemilist töötlemist, aga suudavad siiski anda piisavalt toitu aina keerulisemates tingimustes.

Euroopa Investeerimispank toetab Florimond Desprezi teadus- ja arendustööd, eelkõige Prantsusmaal ja Belgias, aprillis antud 40 miljoni euro suuruse laenuga. Laenu tagatiseks on Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi garantii. See fond on nüüd InvestEU fondi osa.

„Sektor vajab palju investeeringuid ning rahastus ei ole lihtsasti kättesaadav, eriti kui te pole suurettevõtte,“ ütles projektiga töötav Euroopa Investeerimispanka laenuspetsialist Zeina Chebli.

Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond

“Kui taimesort on looduslikult haiguste suhtes vastupidav või neid taluv, siis ei ole vaja selle kaitsmiseks kemikaale.”

Marin Desprez, Florimond Desprez Groupi strateegiadirektor

Sordiaretus sajanditeks

Florimond Desprez on tüüpiline pereettevõtte. Desprezide perekond asutas ettevõtte 1830. aastal — viis põlvkonda tagasi — Lille’ist veidi lõuna pool asuvas Cappelle-en-Pévèle’i külas. Ettevõttele tõi tulu kiirelt arenev suhkrupeeditööstus, mis loodi Napoleon Bonaparte’i toetusel. Aastate jooksul on ettevõtte mitmekesistanud oma põllukultuuride valikut, kasvatades näiteks tööstuslikku sigurit, kartulit ja nisu.

„Laenuga aitame neil püsida konkurentsivõimelised ja tulla toime peamiste põllumajandussektori keskkonnaprobleemidega — näiteks kliimamuutustega kohanemine —, toetades samal ajal maapiirkondi, eelkõige Põhja-Prantsusmaal,“ ütles Euroopa Investeerimispanka biomajandusmeeskonna vaneminsener Sébastien Collot.

Sordiaretuse mõte on suhteliselt lihtne. Näiteks nisusort, mis muudab leiva eriti maitsvaks või krõbedaks, ristatakse teise sordiga, mis on eriti tugev või haiguste suhtes vastupidav. Teadlased tolmeldavad käsitsi üht sorti teisega, luues hübriidi. Selle hübriidi mitmed võrsed istutatakse seejärel ja neid jälgitakse, et näha, kas soovitud omadused — maitsev leib ja haigustele vastupidavus — on uuel taimel olemas.

Põllumajandus surve all

Viimased 50 aastat on põllumajandus suutnud toime tulla maailma elanikkonna plahvatusliku kasvuga. Ent innovatsioon peab kiirenema, kui põllumajandus tahab tulla toime tulevase toidunõudlusega. „Meid mõjutavad mitmed tegurid, sealhulgas vähem maad meie planeedil, rohkem rahvast ja aina kehvemad kliimatingimused,“ ütles Collot. „Seega teadusuuringud on olulised.“

Teadusuuringud on vältimatud ka selleks, et tulla toime kahjurite ja taudidega, mis tavaliselt Põhja-Euroopas ei levi. Põllumajandustootjad avastasid möödunud aastal Prantsusmaa Champagne’i piirkonnas nisul hariliku kõrrerooste. See haigus on 20–30 aastat eksisteerinud ainult Marokos. Putukad, mis tavaliselt talvel hukkusid, elavad ja paljunevad nüüd, osaliselt tänu kliimamuutustele. „See mõjutab tugevalt põllukultuuride saagikust,“ ütles Desprez. „Uute haiguste ja põllumajandustootjate kogetud trauma mõjud on tugevad ning seavad meie toiduga kindlustatuse ohtu.“

Tingituna ulatuslikust survest põllumajandusele võib tekkida hirm tuleviku ees. Ent Desprezi sõnul pakub uus fookus innovatsioonile ja sordiaretusele tohutult võimalusi. „Olen kindel, et meie tegevus, millel on tõeline sotsiaalne väärtus, toetab jätkusuutlikumat põllumajandust ja paremat toiduautonoomiat Euroopas,“ ütles ta.

RISKIKAPITAL ÕHTUSÖÖGIKS, KAS KEEGI SOOVIB?

Näljase maailma toitmine riskikapitaliga

Kariloomad kannatavad parasiitide käes. Nendega võitlemiseks peavad põllumajandustootjad saatma väljaheiteproove laborisse ja ootama kuni viis päeva tulemusi. Ent sageli nad annavad ravimit lihtsalt kogu karjale. „Ravimite ülemäärane kasutamine võib mõjutada ka toiduahelat,“ ütles Micron Agritechi tegevdirektor ja kaasasutaja Daniel Izquierdo. „See, mida loomad söövad, jõuab meie taldrikule.“

Izquierdo koos kaastudengitega Dublini Tehnoloogiaülikoolist töötas välja masinõppiva lahenduse, mis võimaldab põllumajandustootjatel teha ise kiirteste spetsiaalse testikomplekti ja nutitelefonil abil.

Projekt tõi meeskonnale mitmeid auhindu ja auhinnaraha, seega olid nad 2019. aastal valmis ülikoolist edasi võrsuma ja oma ettevõtte looma. Omakapitaliinvesteering riskikapitaliettevõttelt Yield Lab Europe koos Euroopa Investeeringufondi tagatisega aitas neil astuda järgmise sammu. „Neist oli abi meie tootearendusel ja nad töid meid siia, kus oleme täna,“ ütles Izquierdo.

Micron Agritech on üks näide, kuidas riskikapital aitab tuua väga vajaliku innovatsiooni põllumajandussektoris. Maailma elanikkond peaks jõudma ligi 60 aastaga lausa 10,4 miljardini, ent kõigi nende inimeste toitmine ei saa olema meie juba niigi kurnatud planeedil lihtne. Riskikapital innovatsiooni ja uute tehnoloogiate toetamiseks, on väga oluline tagamaks, et tulevased põlvkonnad ei jääks nälga. Seetõttu investeerib Euroopa Investeeringufond sellistesse fondidesse nagu Yield Lab Europe.

„Investeeringud riski- ja erakapitaliettevõtete juhitud fondidesse, saame mitmekordistada ressursid, mida turule pakume,“ ütles Euroopa Investeeringufondi kliima- ja keskkonnamõjude üksuse juht Adelaide Cracco. „Kui töötame sel viisil koos investoritega, siis iga euro, mille investeerime, meelitab ligi veel neli eurot teistelt investoritelt.“

Sumisemas innovatsiooniga

Veel üks põllumajandustehnoloogia idufirma, mida Euroopa Investeeringufond on toetanud, on Iirimaa Corkis asuv ettevõtte ApisProtect, mis on välja töötanud innovatiivse süsteemi, mis aitab mesinikel suurendada tootlikkust ja vähendada kulusid.

Kasutades ühtaegu nii värvörku kui ka tehisintellekti tehnoloogiat, eraldab ja tõlgendab ApisProject kaugteel mesilastarudest saadud andmeid.

Riskikapitaliinvesteeringud nagu Micron Agritech ja ApisProtect edendavad innovatsiooni arengu varajastes etappides. „Selline innovatsioon võib olla murranguline ja mõjutada terveid valdkondi,“ ütles Cracco. „Nii saab luua uusi tooteid ja tehnoloogiaid, mida on vaja tulevikuks ja millel on tohutu mõju.“

PAKIROBOTITE VÕIDUKÄIK

Robotikaettevõtte Starship Technologies kujundab ümber meie ostlemis- ja pakisaatmisharjumusi, tuues rohelise innovatsiooni linnaliikuvusse

Kujutlege hetke, mil jõuate just töölt koju ja olete näljane. Seega otsustate tellida toitu veebi teel ja ootate selle saabumist. Ent kui avate pärast kohaletoimetamisteate saamist ukse, ei ole ukse taga inimene, vaid väike valge futuristliku välimusega robot, mis on umbes ostukorvi suurune.

See võib tunduda ulme, aga on juba reaalsus paljudele tarbijatele Eestis, Soomes, Taanis, Ühendkuningriigis ja USAs.

Selle innovatsiooni on toonud meieni Starship Technologies, mis on 2014. aastal Eestis Skype'i kaasasutaja ja peaarhitekti Ahti Heinla ning Janus Friisi poolt asutatud ettevõtte. Sellest ajast saadik on ettevõtte kohale toimetanud üle 3,5 miljoni saadetise, läbides kokku rohkem kui 7 miljonit kilomeetrit, mis on rohkem kui ühelgi tema konkurendil.

Pakirobotid tulevikust

Starshipi robotid on pigem R2-D2 kui Terminaatori moodi, ent ärgem laskem nende armsal välimusel end ära petta — nad on sitked. Tänu 12 kaamerale ja kuuele rattale suudavad robotid ronida üle äärekivide, hoida eemale teistest objektidest, põigata kõrvale jalakäijate eest ning isegi tuvastada takistusi, näiteks liikuva auto kuni 300 meetri kauguselt.

Nad suudavad tarneid ka nutikamaks muuta. Elektritõitega pakirobotid, mida juhivad mitmed andurid, tehisintellekt ja masinõpe, suudavad teha kindlaks kõige lühema ja turvalisema marsruudi, vähendades paki kohaletoimetamisel ajakulu ja süsiniku jalajälge. „Keskmiselt kulutab Starship saadetise kättetoimetamiseks sama palju energiat nagu veekann ühe tassi tee jaoks vee keetmiseks,“ ütles Starshipi asepresident Henry Harris-Burland.

Rohelisemad ja innovatiivsemad lahendused

Kaubatransport on suur saasteallikas paljudes linnades, aga Starshipi pakirobotid suudavad vähendada viimasel miilil ummikuid ja kahjulikke heitkoguseid. „Iga robot suudab teedelt ära jätta keskmiselt kümme autot“, ütles Harris-Burland. „Hiljutine uuring, mis viidi läbi koos Milton Keynesi linnavolikoguga Ühendkuningriigis, näitas, et tänu meie robotitele on ära hoitud rohkem kui 280 000 autosõitu. See tähendab 137 tonni CO₂ ja 22 kg lämmastikoksiidi heitkoguste ärahoidmist.“

Euroopa Investeeringuspank toetab ettevõtet 50 miljoni euro suuruse kvaasiomakapitali-riskikapitalilaenuga, mille leping sõlmiti 2022. aasta jaanuaris. See rahastus, mida toetas Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond, on osa Euroopa Kasvurahastust, s.o toode, mis on mõeldud väga vajaliku riskikapitali leidmiseks innovatiivsetele idufirmadele Euroopas.

VÄRKVÕRGU LIIDRITE LOOMINE

Kaks Euroopa ettevõtet kujundavad värvõrku ümber innovatiivsete digitaalsete ehitusteenustega

Värvõrgu tehnoloogia suudab ümber kujundada ja optimeerida seda, kuidas me elame, liigume, töötame, toodame ja kasutame tervishoiuteenuseid. See võib aidata ka vähendada energiatarbimist ja kahandada süsinikdioksiidiheidet. Rohkem kui 41 miljardi värvõrguseadmega, mis on 2025. aastaks eeldatavasti kasutuses, on värvõrk oluline osa digiüleminekust ja võtmetehnoloogia Euroopa digitaalse autonoomia jaoks.

Poolas Krakówis asutatud ettevõtte Kontakt Micro-Location (tuntud kui Kontakt.io) on värvõrguettevõtte, mis kasutab Bluetooth-tehnoloogiat, et pakkuda uuenduslikke hoonesiseseid positsioneerimissüsteeme. „Aastaid pakkusid teised ettevõtted kalleid ja keerulisi monoliitseid lahendusi,“ ütles Kontakt.io tegevjuht Philipp von Gilsa. „Meie kasutame nutikaid värvõrguseadmeid, pilvelahendusi ja võimsat tarkvara, et muuta hooned kestlikuks sisekeskkonnaks.“

Inimeste, objektide ja hoonete omavahelise suhtluse loomine

Kontakt.io kasutab tehisintellekti, andureid ja pilvetehnoloogiat, laienedes hoone traadita võrku, et luua nutihoonetele uus metaandmete kiht.

Kontakt.io asukoharakendusega saab näiteks meditsiiniõde teha kindlaks lähima vaba ja desinfitseeritud meditsiiniseadme. Juhid saavad tõhustada büroode pinna- ja energiakasutust.

„Meie tooted aitavad optimeerida hoone energiatarbimist,“ ütles Kontakt.io tehnoloogiadirektor Łukasz Szelejewski. „Arusaam sellest, kuidas hooned tegelikult kasutatakse, tekitab andmepundamendi, mis aitab minimeerida hoone kütte-, ventilatsiooni- ja õhukonditsioneeritarvet, vähendades energiakulusid lausa 35%.“

Euroopa Investeeringuspank toetab Kontakt.io-d 12 miljoni euroga. Laenuleping sõlmiti 2022. aasta veebruaris Euroopa Tagatisfondi kaudu — see on rahastu, mille eesmärk on aidata Euroopa ettevõtetel tulla toime COVID-19 pandeemia majandusliku mõjuga. Mitmed selle abisaajad on uued tehnoloogiafirmad, mis oleks vastasel korral sunnitud pöörduma rahastuse leidmiseks näiteks USA või Hiina poole.

Leedus valmistatud värvõrgutooted

Teine värvõrguettevõtte, mida Euroopa Investeeringuspank on toetanud, on Teltonika IoT Group, mis toodab innovatiivseid traadita võrke ja seadmeid, nagu sõidukite jälgijad, GPSid ja modemid.

„Alustasime väga väikese ettevõttega Leedus 1998. aastal ja kogesime palju raskusi,“ ütles Teltonika IoT Groupi asutaja ja president Arvydas Paukštys. „Nüüd müüme oma ainulaadseid Leedus valmistatud värvõrgutooteid rohkem kui 160 riigis.“

Euroopa Investeeringuspank sõlmis Teltonika toetamiseks 2022. aasta mais 50 miljoni euro suuruse tehingu. Tagatiseks oli Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi kaudu ELi eelarvest saadud garantii.

RAVIMID VÄHI VÕITMISEKS

Poola ettevõtte arendab uudseid ravimeid, et võidelda sihtravi abil verevähi ja soliidtuumoritega

Age müeloidleukeemia (ÄML) on verevähi raske vorm. See on suhteliselt harvaesinev — ligikaudu 20 000 uut juhtu aastas Euroopas ja sama suur arv USAs. Ent see on väga agressiivne ning täiskasvanud patsientidel on selle vormi puhul kõigist verevähivormidest madalaim elulemus.

Uudsed ravimid, mida töötab välja Poola biotehnoloogiaettevõtte Ryvu Therapeutics, võivad anda ÄMLi ja teiste eluohtlike vähivormide patsientidele uue lootuse.

„Meie keha on väga võimas tööriist,“ ütles Ryvu teadusdirektor Krzysztof Brzozka. „Meil kõigil on olnud kehas vähirakke, aga oleme neid vaevalt kunagi märganud, sest meie immuunsüsteem eemaldab need kasvajakarud. Ent harvadel juhtudel on valesti käituvad rakud nii agressiivsed või immunosupressiivsed, et tekib kasvaja, mille levides areneb välja vähktõbi.“

Suure potentsiaaliga väikesed molekulid

Euroopa Investeeringuspank annab Ryvule **22 miljonit eurot riskikapitalirahastust**, et toetada ettevõtte teadustööd ja kliinilisi uuringuid.

Ryvu on loonud võime kiiresti tuvastada ja optimeerida erinevate toimetemehhanismidega molekule, mis on mõeldud eri vähitüüpide ja ravimeetodite jaoks. Ettevõtte tegeleb praegu kahe ravimikandidaadi kliiniliste uuringutega: kinaasi inhibiitorid SEL24 ja RVU120, mis blokeerivad vähi kasvu tingivaid rakuprotsesse.

Mõlemaid ravimikandidaate katsetatakse verevähi raviks. Ravimit RVU120 katsetatakse ka soliidtuumorite, nagu rinna- ja eesnäärmevähi ravina. Need ravimikandidaadid on kapslitena ja neid saaks võtta kodus — suur eelis patsientide jaoks, kellele on sagedased haiglakülastused, vereülekanDED, korduvad nakkused, valu ja väsimus suureks koormaks.

ELi fondid murrangulisteks teadusuuringuteks Poolas

Euroopa Investeeringuspanka riskikapitalirahastust toetab Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI). „Nende senised projektid on meile muljet avaldanud“, ütles Euroopa Investeeringuspanka bioteaduste vanemspetsialist Cristina Niculescu. „Nende strateegia tundub väga paljulubav.“

Samas on biotehnoloogiaprojektid suhteliselt suure riskiga, tingituna kliiniliste uuringute tulemuste ebakindlusest. „Ilma EFSI garantiita ei oleks me valmis seda projekti rahastama,“ ütles Euroopa Investeeringuspanka investeerimisspetsialist Anna Stodolkiewicz.

Alates 2015. aastast on EIP investeerinud ligikaudu 1 miljard eurot teadusprojektidesse, mille eesmärk ravida vähki, mis tapab kogu maailmas igal aastal 10 miljonit inimest. „Paljud projektid võivad nurjuda ning me võime kaotada raha, mida oleks saanud kasutada näiteks uue maantee ehitamiseks,“ ütles Niculescu. „Aga kui üks projektidest õnnestub, muudab see miljonite inimeste elu.“

MITTEBINAARNE TULEVIK

Soome ettevõtte läheb nullidest ja ühtedest kaugemale, et ehitada kvantarvuteid, mis kiirendavad teaduslikke läbimurdeid, parandades igapäevase elujärge

Sõna „kvantarvuti“ toob tõenäoliselt mõtteisse Hollywoodi teadusulmefilmi, kus tehnoloogiat kasutatakse aja väänamiseks või futuristlike linnade energiaga varustamiseks. Ent kvantarvutid on reaalsus. Eksperdid usuvad, et need suudaksid muuta maailma, luua tuleviktehnoloogiaid ja muuta ulmefilmides nähtu tegelikkuseks.

Soome ettevõtte IQM Quantum Computers tegutseb selles kvantarvutuse varajases etapis. „Oleme Euroopa esimene kvanttehnoloogiapõhine tootmisettevõtte“, ütles IQMi kaasasutaja ja tegevdirektor Juha Vartiainen. „Meie kvantprotsessorid ja -arvutid võivad tekitada revolutsiooni mitmes sektoris, alates ravimite ja vaktsiinide väljatöötamisest kuni küberturvalisuseni, ning tuua kaasa olulise innovatsiooni kliimatehnoloogia valdkondades.“

Kvantarvutust peetakse tehnoloogiamaailmas järgmiseks suureks sammuks ning eksperdid prognoosivad 2025. aastaks turu mahuks 770 miljonit dollarit. Seetõttu toetab Euroopa Investeeringispank IQMi 35 miljoni euro suuruse laenuga, mis anti 2022. aasta veebruaris Euroopa Tagatisfondi kaudu.

Mis on kvantarvutid?

1981. aastal pakkus visionäärist füüsik Richard Feynman välja idee, et kvantarvuti suudab teha füüsikaliste süsteemide simulatsioone, mida klassikaline arvuti ilmselt ei suudaks. Kahjuks ei osanud keegi tol ajal sellist arvutit ehitada.

Seitseteist aastat hiljem tõestasid Isaac L. Chuang, Neil Gershenfeld ja Mark Kubinec, et see on teostatav, luues esimese kahe kvantbitise kvantarvuti. See läbimurre sillutab teed täismahus kvantarvutile, mille loomise suunas alles liigutakse.

Tavaarvuti töötleb arvutusühikutena nulle ja ühtesid. Kvantarvutid kasutavad kvantbitte, mis salvestavad nulli, ühe, nii nulli kui ka ühe või lõpmatu arvu väärtuseid nende vahel. See suurendab tohutult määral seadme arvutusvõimet.

Näiteks suudaks tulevane kvantarvuti murda sekunditega iga praegu tavapärase turvasüsteemi. Tänaused parimad superarvutid vajavad sama ülesande täitmiseks miljoneid aastaid.

Kvantarvutid täidavad peamiselt samu ülesandeid mis meie praegused arvutid — ainult et palju kiiremini. Ent on veel mitmeid võimalusi selle uue tehnoloogia kasutamiseks.

„Kvantarvuteid kasutades saaksime simuleerida keemilisi reaktsioone, hõlbustada ravimite väljatöötamist ja eri materjalide tootmist“, ütles Vartiainen. „Rahandusest energeetikani, meditsiinist materjaliteaduseni, logistikast arenenud tööstusharudeni — kvantarvutus kiirendab avastusi ja läbimurdeid, et parandada iga inimese elujärge.“

“ Meie kvantprotsessorid ja -arvutid võivad tekitada revolutsiooni mitmes sektoris, alates ravimite ja vaktsiinide väljatöötamisest kuni küberturvalisuseni, ning tuua kaasa olulise innovatsiooni kliimatehnoloogia valdkondades. ”

Juha Vartiainen, ettevõtte IQM Quantum Computers kaasasutaja ja tegevdirektor

Riskikapitalilaen kvanttehnoloogia toetuseks

Euroopas on tugev kvantuuringute traditsioon ning siin asub palju maailma juhtivaid keskusi. Ent Hiina ja USA hakkavad kvanttehnoloogia võidujooksus ette jõudma.

ELi panga Euroopa Tagatisfondi eesmärk on suurendada Euroopa konkurentsivõimet, toetades COVID-19 tekitatud majanduslangusest räsitud ettevõtteid. Paljud neist ettevõtetest on tehnoloogiaettevõtteid, millel puudub kapital, millele toetuda, ehkki nad peavad oma äritegevust laiendama. See on eriti oluline tehnoloogiasektoris, kus Euroopa ettevõtteid võivad muul juhul olla sunnitud pöörduma USA või Hiina poole, et leida alternatiivset rahastust.

„Fond võimaldab meil pakkuda pikaajaliste riskikapitalilaenude lahendusi ja rahuldada kiiresti kasvavate innovatiivsete ettevõtete ainulaadsed rahastamisvajadused Euroopa tuleviku jaoks üliolulistest sektorites,“ ütles Euroopa Investeeringupanga riski- ja omakapitalirahastuse spetsialist Cristian Antoci.

Euroopa Investeeringupanga toel saab IQM jätkata kui kvantarvutusvaldkonna teadusuuringute eestvedaja Euroopas ja kogu maailmas. „Rahastust kasutatakse meie Euroopa tegevuse edasiarendamiseks ja laiendamiseks,“ ütles IQMi finantsjuht Pia-Johanna Lemmetty. „See aitab meil ka jätkata oma toote arendamist ja meie väga andekate ekspertide meeskonna laiendamist.“

Kvantlahenduste leidmine tänapäeva probleemidele

IQM soovib kasutada oma innovatsiooni, et võidelda kliimakriisiga.

„Kvantarvutus võib olla väga oluline, leidmaks lahendusi kliimaprobleemidele,“ ütles Vartiainen. „See võib tähendada töhusamate akude väljatöötamist, et asendada sisepõlemismootorid, parandada ilmapuhtuse tehnoloogiaid või optimeerida energiavõrku, et vähendada linna liiklusvoogude CO₂ heidet.“

Ettevõtte aitab luua ka järgmise põlvkonna Euroopa kvantökosüsteemi.

2021. aasta detsembris avas ettevõtte eraldi tootmisrajatise Soomes Espoos. Uus rajatis toob kaasa kõrgtehnoloogilised töökohad ja inspireerib rohkem teadusuuringuid üle maailma, tehes koostööd rahvusvaheliste uurimiskeskuste ja ülikoolidega.

SELLE KÕIGE MÕTE

Satelliitidest elektrisõidukite laadijateni ja pinnast toitva põllumajanduseni — mõjuinvesteeringute valdkonna teerajaja Ananda toetab ettevõtteid, mis toovad kasu ühiskonnale ja keskkonnale

Florian Erberil oli juba edukas karjäär. Elektriinsenerina oli ta töötanud riskikapitalivaldkonnas Californias ja Münchenis. Ta oli müünud oma idufirma suurele rahvusvahelisele korporatsioonile. Ent ta ei teadnud, kuidas selgitada seda karjääri oma nelja-aastasele tütrele. „Kogu minu tegevusel puudus mõte,” ütles ta.

Just siis hakkas ta tegelema tol ajal veel lapsekingades oleva mõjuinvesteeringute valdkonnaga. „Otsustasin, et saan oma tütrele öelda, et suudan keskkonda paremaks muuta. Just seda ütlesin oma lapsele ja ka iseendale.”

2009. aastal koos Johannes Weberiga asutatud investeerimisfond Erber sai alguse tõdemusest, et nad „ei soovi luua äriettevõtteid, millest pole tõelist kasu”, ning nüüd see on aina kasvava mõjuinvesteeringute valdkonna nurgakivi. Mais sulges Ananda Impact Ventures oma neljanda investeerimisfondi mahuga 108 miljonit eurot, mis sisaldab tema kolmandat investeeringut Euroopa Investeerimisfondilt.

„Fondid, kuhu investeerime, mõõdavad nende mõju,” ütles Maximilian Heyde, kes on investeeringute juht Euroopa Investeerimisfondis, mis on Euroopa Investeerimispanka tütarettevõtja. „Nad on suunatud ühiskonna ja keskkonna probleemide lahendamisele, luues samal ajal investorite jaoks finantstulu.”

Eriti Euroopa Investeerimisfond on mõjuinvesteeringute jaoks väga oluline. „EIF hakkas kujundama mõjuinvesteeringute turgu väga varakult,” ütles Erber. „Tänu sellele saime luua oma teise fondi.”

Mõjuinvesteeringud tagavad Euroopa jaoks innovatsiooni

Mõjuinvesteeringud aitavad kaasa ka Euroopa üleilmsele konkurentsivõimele, rahastades innovatsiooni, mille jaoks võib muul juhul tekkida vajadus otsida rahastust USAst või Aasiast, mis mõjutab meie maailmajao **varustuskindlust**. „Sageli on Euroopa riskikapitalifondid liiga väikesed, et toetada hilisemaid kasvuetape, ning ettevõtted kasutavad suuremaid USA ja Hiina fonde,” ütles Heyde. „Üks meie strateegilisi eesmärke on pakkuda täiendavat kapitali, et aidata riskikapitalifondidel saada rohkem raha laienevatele ettevõtetele, mille tehnoloogial on kasulik mõju kliimale või keskkonnale.”

Alates 2008. aastast on Euroopa Investeerimisfond investerinud mõjuinvesteeringute fondidesse 1,4 miljardit eurot, rohkem kui pool sellest viimase kolme aasta jooksul. See tegevus peaks eelolevatel aastatel märkimisväärselt kasvama, kuna EIF on võtnud kohustuse teha vähemalt 25% oma iga-aastastest investeeringutest kliima ja keskkonnaga seotud valdkondadesse.

Kui EL toetab idufirmasid, siis ei saa USA ja Aasia riskikapitaliettevõtted kõike dikteerida. Üks Ananda investeeringutest toetatud ettevõtte, EcoG, alustas viis aastat tagasi Detroidis. Ent aasta hiljem otsustasid juhid ehitada ettevõtte üles Münchenis. „Elektrisõidukite laadimistaristu on üks turge, kus Euroopa on kahe kuni kolme teguri poolest ees,” ütles EcoG asutaja ja tegevjuht Jörg Heuer. „Euroopa nägi varem digiüleminekuga vaeva. Nüüd meil on turg, kus oleme USAst ees. Oluline on seda juhtpositsiooni hoida, et saaksime saavutada edu kogu maailmas.”

“**Euroopa nägi varem digiüleminekuga vaeva. Nüüd meil on turg, kus oleme USAst ees. Oluline on seda juhtpositsiooni hoida, et saaksime saavutada edu kogu maailmas.**”

Jörg Heuer, EcoG asutaja ja tegevjuht

Elektrisõidukeid laadiv android

Heuer kirjeldab EcoG toodet kui „laadimistaristu jaoks mõeldud androidi“. Ettevõtte loodud nutikad laadimisjaamad võimaldavad tarbijatel laadida oma autosid siis, kui elekter on tänu taastuenergia suurele kättesaadavusele kõige odavam. See on oluline, sest elektrisõidukite arvu eeldatav suurenemine hakkab Euroopa elektrivõimsust tõenäoliselt kurnama.

EcoG edendab kliimamuutuste vastast võitlust topelt: esiteks vähendades nii-öelda sõiduulatus ärevust ja muutes elektrisõiduki ostu atraktiivsemaks ning teiseks muutes uute autode tarbitava energia rohelisemaks. „Kui me ehitame elektrisõidukite laadijaid jätkuvalt nagu röstereid, siis puudub paindlikkus aja jooksul muutuda,“ ütles Heuer. „Nutitelefoni eluea jooksul saab kasutaja seda uuendada, installides telefonile uusi funktsioone. Meil on sama visioon elektrisõidukite laadijate jaoks.“

Möjuinvesteeringud suurenevad

Selliste ettevõtete nagu EcoG edu on Florian Erberi jaoks rahuldust pakkuv; ta on näinud möjuinvesteeringute turgu kasvamas koos oma tütre Nataliega, kes on nüüd 18aastane.

„Kui alustasin möjuinvesteeringute valdkonnas, siis enamik mu riskikapitalivaldkonna kolleege päris mu käest, et „See on väga tore, aga kas sa sellest ka ära elad? Kuidas sa raha teed?““ ütles ta. „Nüüd nad helistavad meile, kuna teavad, et tavapärased riskikapitaliettevõtted peavad kohanema. Nad peavad suhtuma mõjusse tõsisemalt.“

Möjuinvesteeringute valdkond on saamas täiskasvanuks nagu noor Natalie Erber ja selle väljavaated on head.

RAKUD PIDAMATUSE RAVIKS

Austria biotehnoloogiaettevõtte arendab rakuteraapiat, mis võib aidata miljonitel pidamatusprobleemide käes vaevlevatel patsientidel elada taas aktiivset elu

Kujutage ette, et kiirustate tualettruumi, aga ei jõua õigel ajal. Hirmutav mõte, aga paljude inimeste jaoks on see kahjuks reaalsus. Ainuüksi Euroopas kannatab ligikaudu 20 miljonit täiskasvanut soolepidamatus käes. Põiepidamatus on veelgi levinum.

Austria biotehnoloogiaettevõtte Innovacell arendab välja rakuteraapiaid, mis võivad suuta selle probleemi lahendada. Ravi käigus süstitakse patsiendi enda lihaste algrakke tema kahjustunud ja/või nõrgenenud sulgurlihasesse, aidates sellel taastuda ja taastada oma funktsioon.

Kliiniliste uuringute lõppfaasi kiirendamiseks sai Innovacell Euroopa Investeerimispankalt 2021. aasta detsembris 15 miljonit eurot riskikapitalilaenu. Raha aitab ettevõttel püsida pärast COVID-19 pandeemia ajal toimunud langust konkurentidest ees.

„Ka üks USA ettevõtte töötab seda laadi ravi kallal. Nad on arendustöös meist vähemalt viis aastat maas,“ ütles ettevõtte tegevjuht Ekkehart Steinhuber. „Laen oli oluline selle poolest, et aitas kinnitada investoritele, et meil on lähitulevikuks piisavalt rahalisi vahendeid.“

Pidamatuse ravi parandab elukvaliteeti

Pidamatus on valdavam eakate seas. See on teine levinuim põhjus, miks inimesed satuvad hooldekodusse. Samas kannatavad selle käes ka nooremad. Näiteks naistel võib tekkida sünnituse ajal sulgurlihase trauma.

Siiani „ei ole inimesed saanud lekkimise peatamiseks suurt midagi teha,“ ütles Euroopa Investeerimispanka bioteaduste spetsialist Valeria Iansante. Olemasolevad ravivõtted ulatuvad toitumise muutmisest ja füsioteraapiast ravimite, elektristimulatsiooni ja eri vormides kirurgiani. Mõned neist meetoditest on väga invasiivsed ja sageli pole neil püsivat mõju.

Ühekordne süst pikaajalise ravina

Innovacell on valinud teistsuguse lähenemisviisi. Selleks võetakse patsiendi rinnalihasest kirsikivi suurune tükk lihaskude, eraldatakse koest tüvirakud ja arendatakse need lihase algrakkudeks, mis süstitakse seejärel patsiendi sulgurlihasesse, kus need aitavad lihasel taastuda ja taastada oma funktsioon.

Ettevõtte kasutab patenditud tehnoloogiat, et siirdada rakke väga väikese nõelaga. Protseduur, mida juhitakse ultraheli abil, on minimaalselt invasiivne ja väga täpne. See võib tagada püsiva tervenemise: „Meil on andmeid kaheksa aastat tagasi ravitud patsientide kohta,“ ütles tegevjuht Steinhuber, kes on olnud ettevõttes alates 2009. aastast. „Toime püsib.“

“Laen oli oluline selle poolest, et aitas kinnitada investoritele, et meil on lähitulevikuks piisavalt rahalisi vahendeid.”

Ekkehart Steinhuber, Innovacelli tegevjuht

EL aitab heakskiidu saamisel

Innovacellil on eri liiki soole- ja põiepidamatuse raviks kolm tootekandidaati. Juhtiv ravimikandidaat ICEF15, millega ravitakse soolepidamatust, on jõudnud III faasi, see on kliiniliste uuringute viimane faas enne regulatiivset heakskiitu. Selles etapis peab ettevõtte investeerima palju rahalisi vahendeid. „Selle uuring maksab kümneid miljoneid eurosid,” ütles Steinhuber.

Raha leidmine selles etapis ja sektoris ei ole Euroopas lihtne. See sunnib paljusid ettevõtteid otsima rahastust USAst või Aasiast, mis toob sageli kaasa teadustöö väljaviimise Euroopast.

„Euroopa investoritel puudub huvi rakuteraapiate vastu,” ütles Euroopa Investeerimispanka laenuspetsialist Cyril Teixeira Da Silva, kes aitas struktureerida Innovacellile antud laenu. „Ent me sooviksime hoida selle innovatsiooni Euroopas.”

EIP kui ELi pank suutis pakkuda Innovacellile riskikapitalirahastust, mida garanteeris Euroopa Tagatisfond. Fond loodi, et aidata pandeemiast räsitud ettevõtteid. „See on endiselt riskantne investering,” ütles Teixeira Da Silva. „Ilma garantiita ei oleks see olnud veel rahastatav. Me oleks pidanud ootama vähemalt III faasi positiivseid tulemusi.”

Jaapan on regeneratiivse meditsiini osas paljulubav

Innovacell näeb suurt võimalust Jaapanis, mille eakam elanikkond muudab selle riigi pidamatuse ravi puhul dünaamiliseks turuks. Ettevõtte viib ka seal läbi III faasi uuringuid, et saada tootele heakskiit. Jaapan on atraktiivne, kuna seal tunnistatakse regeneratiivsete teraapiate potentsiaali. See lihtsustab ettevõtetele, mis selliseid teadusmahukaid ravimeetodeid välja töötavad, küsida kõrgemat hinda.

Rahastades Innovacelli, mis alustas tegevust 2000. aastal Innsbrucki Meditsiiniülikooli idufirma, võimaldab pank ettevõttele eksportida oma teadustööd üleilmselt, tuues kasu inimestele Euroopa Liidus ja mujal.

„Ettevõtet saab pidada regeneratiivse meditsiini tulevikuks,” ütles lansante. „Selle järele on suur meditsiiniline vajadus ja kasutegurid patsientide jaoks võivad olla väga ulatuslikud. Seepärast anname sellele ettevõttele ELi rahalisi vahendeid.”

ÜLEILMSED SIDEMED

“ Piirkondlik koostöö Euroopa Liidu ja tema naabrite vahel on olulisem kui kunagi varem. Euroopa Investeeringispank on nagu sild, mis ühendab inimesi ja kohti kestlikes projektides, mis tagavad parema elu praegustele ja tulevastele põlvkondadele. ”

Souad Farsi, Jordaania Ammanis asuva EIP kontori juhataja

Puutudes kokku mitmesuguste globaalsete kriisidega, on Euroopa Investeerimispank kujundanud ümber selle, kuidas ta tegutseb väljaspool Euroopa Liitu, et reageerida üleilmsetele probleemidele veelgi suurema mõjuga. Meie arengutegevuse haru EIP Global, mis loodi 2022. aastal, muudab Euroopa Liidu eesmärgid kestlikkuse, arengu, kliimameetmete ja digiülemineku vallas reaalsateks projektideks ja toodeteks. Iga projekt, mille EIP Global ellu viib, reageerib elulisele majanduslikule vajadusele — ning edendab vabaduse, inimväärikuse ja õigusriigi väärtuseid maailmas, mis on vähem stabiilne, kui me arvasime.

EIP Globali eesmärk on edendada tugevaid, fokuseeritud partnerlusi nii Euroopa tiimi siseselt kui ka selle kaudu ning meie partneritega üle maailma.

MIKRORAHASTUSE ÜHTLUSTAMINE

ELi tehniline abi aitas Palestiina mikrorahastusasutusel Faten leida 8 miljonit eurot väikeettevõtetele

Shua'a Yassini suurim soov on pakkuda paremaid, kiiremaid ja ulatuslikumaid erilabori teenuseid patsientidele, kes tulevad tema laborisse Läänekalda linnas Rām Allāhis. Yassin töötas hematoloogiale spetsialiseerunud laboritehnikuna ning lahkus sellelt töökohalt Palestiina tervishoiuministris 2014. aastal, et asutada Lab Tech.

„Alustasime tavalise laborina, tehes lihtsaid rutiinseid teste — me ei olnud erilabor,“ ütles ta. „Seejärel kasvasime ja hakkasime spetsialiseeruma hematoloogiale ja molekulaartestidele.“ Tema laboris töötab praegu üheksa inimest.

Labori teenuste laiendamiseks vajab Yassin keerulisemaid seadmeid. Tal õnnestus need osta Palestiina krediidi- ja arenguasutusest Faten saadud laenudega. See on Rām Allāhis asuv mikrorahastusasutus, mis sai 2022. aastal kätte teise osa Euroopa Investeeringispanka 10 miljoni dollari suurusest laenust.

Faten asutati 1999. aastal. Nüüdseks Läänekalda ja Gaza suurima mikrorahastamisasutuse Faten portfelli maht on praegu ligikaudu 157 miljonit dollarit ja tal on 26 400 aktiivset kasusaajat, nagu kinnitab asutuse krediidi osakonna juhataja Hamza Ghannam.

Lepingute ühtlustamine

2019. aastal sõlmis Euroopa Investeeringispank Fateniga 10 miljoni dollari suuruse laenulepingu. Esimene väljamakse 2 miljonit dollarit tehti 2020. aastal. Mitmete keeruliste asjaolude tõttu oli Fatenil raskusi laenu tingimuste täitmisega. See tingis ülejäänud 8 miljoni dollari väljamaksmise hilinemise.

Oluline takistus oli see, et Fatenil oli ligikaudu 50 erinevat rahastamislepingut 17 erineva laenuandjaga, sealhulgas Euroopa Investeeringispank. Mikrorahastusasutusel oli keeruline pidada järke oma paljude laenu tingimuste üle.

Selle probleemi ületamiseks ja aitamiseks tagada, et Euroopa Investeeringispank saaks välja maksta ülejäänud 8 miljonit dollarit, pakkus ELi pank Fatenile abi lõunanaabruse finantskaasamise tehnilise abi programmi kaudu. Programmi rahastatakse lõunanaabruse riskikapitalirahastu alusel, mille Euroopa Investeeringispank lõi koos Euroopa Komisjoniga, et edendada piirkonnas finantskaasamist.

„Tehnilise abi programm katab mitmeid riike: Maroko, Tuneesia, Jordaania, Alžeeria, Egiptus, Liibanon ja Palestiina*,“ ütles väljaspool Euroopa Liitu asuvate projektidega tegeleva Euroopa Investeeringispanka haru EIP Globali mikrorahastuse tehnilise abi ekspert Emma-Jayne.

„See oli algselt mõeldud kolmeaastase programmina, aga tänu oma edule pikendatakse seda veel kaheks aastaks kuni 2025. aasta jaanuari lõpuni,“ ütles ta.

“Nüüd otsime seadmeid, mida meie kogukonnast ei leia, näiteks järgmise põlvkonna järjendamise ja veelgi spetsialiseeritumad instrumendid, mis töötavad inimese DNaga.”

Shua'a Yassin, Lab Tech'i asutaja

Arvukate lepingute lihtsustamine

Faten võttis selle abi rõõmuga vastu. Mikrorahastamisasutus pidi täitma mitmeid erinevaid laenuitingimusi või -lepinguid, mis olid sõlmitud 17 erineva laenuandjaga. See oli keeruline, kuna lepingud olid mõnikord omavahel väga sarnased, vaid väikeste erinevustega.

Faten vaatas kõik lepingud läbi ja vähendas nende arvu kuueni. Seejärel alustas ta pikki ja keerulisi läbirääkimisi iga laenuandjaga, et saada teada, kas nad on valmis uusi lepinguid aktsepteerima.

Kriisikindlad tingimused

Poliitiline olukord Lääne-Balkanil ja Gazas on keeruline ja kriisid on seal sagedased. „Me ei kontrolli oma piire, näiteks Jordaanias ja Palestiinas vahelist piiri, ega merepiire või piire teiste riikidega meie ümber, nagu Liibanon ja Süüria,“ ütles Ghannam. „See muudab ekspordi ja impordi meie ja teiste riikide vahel keeruliseks.“

Seega kui lepinguid uuesti läbi räägiti, oli oluline ka see, et laenuandjad mõistaksid paremini Fateni äritegevusega kaasnevat ebastabiilsust.

Kõik laenuandjad tegid lõpuks kompromisse ning kõik 17 olid nõus nimetatud kuue lepinguga. Kui algatus lõpule viidi, sai EIP eraldada 8 miljonit dollarit. Pärast juulis tehtud väljamakset on Faten leidnud veel kolm uut laenuandjat, kes samuti nõustusid nende kuue lepinguga.

Panga tehnilise abi meeskond loodab, et selle algatuse eeskuju saab järgida ka teiste kriisist mõjutatud majandusega riikide mikrorahastusasutuste puhul.

Lab Tech vaatab tulevikku

Laenudega, mille Lab Tech sai Fatenilt, sai Shua'a Yassin osta mitmesuguseid erilaboriseadmeid, et teha hormonaal- ja molekulaarteste. Ta kasutas viimati saadud 30 000 dollarit, et osta veebruaris reaalajas PCR-testide seade.

„Nüüd otsime seadmeid, mida meie kogukonnast ei leia, näiteks järgmise põlvkonna järjendamise ja veelgi spetsialiseeritumad instrumendid, mis töötavad inimese DNaga,“ ütles ta. „Loodame leida selle jaoks rahastust.“

* Sellist nimekasutust ei tuleks käsitada Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses liikmesriikide võetud individuaalseid seisukohti.

VÕIMSAMAD VÕIMALUSED NAISTELE

Brasiilia energiaettevõtte Neoenergia avab elektrike kooli naistele, et edendada sotsiaalset kaasamist

Érica Carvalho de Oliveira on pärit elektrike perest. Praegu on ta saamas oma pere esimeseks naissoost elektrikuks tänu uuele sotsiaalprogrammile, mille lõi Brasiilia energiaettevõtte Neoenergia.

„Osalen suure uhkusega projektis, mis kaotab soobarjäärid,“ ütles Oliveira. „See tähendab mugavustsoonist väljumist ja näitab, et nii mehed kui ka naised võivad teha kõiki töid.“

Neoenergia on üks suuremaid elektriettevõtteid Brasiilias, tegutsedes 18 osariigis.

Ettevõtte avas 2013. aastal Bahias elektrikute kooli, et parandada kehvemas seisus kogukondades elavate inimeste elujärge. Neoenergia rakendab kaasamise suurendamiseks haridust ja koolitust, abistades naisi, aga aidates ka väiksema haridusega või vaesematest kogukondadest pärit inimestel leida parem töö.

2019. aastal avas kool eraldi naistele mõeldud kursused, et kummutada arvamusi, nagu saaksid elektrikuna töötada vaid mehed.

„Projekt loodi ja töötati välja kui võimalus aidata vaeseimast kogukondadest pärit inimestel siseneda tööturule ja suuta tagada minimaalsed elamistingimused, sealhulgas maksta üüri ja osta süüa,“ ütles Neoenergia organisatsioonilise arengu juht Régia Barbosa. „See tähendab võimaluste loomist parema elu saavutamiseks, aga näitab ka seda, et tavaliselt meestega seonduvad tööturusektorid pakuvad võimalusi ka naistele.“

2021. aastaks oli ettevõtte palganud üle 1600 inimese, kes olid lõpetanud elektrike kooli. Praeguseks on tänu programmile saanud ligikaudu 300 naist sertifitseeritud elektrikuks.

Soolise tasakaalu leidmine

2022. aasta märtsis sõlmis Euroopa Investeeringuspank Neoenergiaga 200 miljoni euro suuruse laenulepingu, et toetada rohkem taastuvenergiaprojekte Brasiilias. Investeering aitab ettevõttel ka parandada soolist võrdõiguslikkust ja olla sotsiaalselt aktiivsem.

Selle projektiga töötanud Euroopa Investeeringuspanka laenuspetsialist Joana Sarmiento Coelho ütles, et Neoenergia elektrike koolitusprogramm on hea näide teistele ettevõtetele, kes soovivad suurendada kaasamist.

„Neoenergia projekt on asi, mille üle nad võivad väga uhked olla,“ ütles Sarmiento. „See näitab, et olenemata riigist või tema sotsiaalsest või majanduslikust seisust, on hea tahte korral kõik võimalik. Ning kindlasti tagab see sooliselt võrdsema ja edukama tuleviku.“

PÄIKESEENERGIA AAFRIKA MAAPIIRKONDADELE

Omatoodetud energia ulatuslikuma kasutamise mudel tagab Aafrika maapiirkondades juurdepääsu päikeseenergiale

Ligikaudu 600 miljonil inimesel Sahara-taguses Aafrikas puudub juurdepääs elektrile, hoolimata mõningastest edusammudest viimastel aastatel ning kontinendi omatoodetud päikeseenergia sektori tugevast kasvust viimasel kümnendil.

Beninis on üksnes 40% elanikest juurdepääs elektrile, seejuures valitseb märkimisväärne ebavõrdsus linna- (70%) ja maapiirkondade (18%) vahel, mis tähendab, et ligikaudu 5 miljonit inimest elab elektrita. Üksnes 10% majapidamistest kasutab praegu omatoodetud päikeseenergia tooteid.

„Ainuüksi Beninis puudub rohkem kui 1 miljonil majapidamisel juurdepääs moodsale ja jätkusuutlikule energiale,” ütles Euroopa Investeeringispanga energiaülemineku programmide osakonna vanemökonomit Hendrik Engelmann-Pilger. „Need majapidamised kasutavad peamiselt petrooleumilampe, küünlaid, taskulampe ja generaatoreid valgustuse ja mobiiltelefonide laadimise jaoks. Need lahendused on kallid, saastavad ja sageli ebatõhusad.”

Puhtad ja jätkusuutlikud energiaallikad, nagu omatoodetava elektrienergia jaoks mõeldud päikeseenergia seadmed ja kodusüsteemid, on kõrgete sisenemiskuludega, mida väikese ja keskmise sissetulekuga majapidamistel on keeruline katta. Lahendust pakub ENGIE Energy Access, Aafrika juhtiv jooksval finantseerimisel võrkude ja minivõrkude pakkuja.

Puhas, taskukohane elekter

Tänu jooksvale finantseerimisele saavad kliendid teha väikeseid makseid, et kasutada süsteemi korraga päeva või nädala kaupa, kuni nad on tasunud kogu hinna ja süsteem muutub alaliselt kasutatavaks. Benini elanikud saavad seadmete eest tasuda aastate jooksul vähem kui 20 senti päevas.

Euroopa Investeeringispank sõlmis ENGIE Energy Access Beniniga 10 miljoni euro suuruse laenulepingu, et toetada 107 000 kvaliteetse päikeseenergial põhineva kodusüsteemi kasutuselevõttu Beninis. See võimaldab juurdepääsu puhtale energiale ligikaudu 643 000 inimese jaoks selles Lääne-Aafrika riigis.

Benini tehingule eelnes EIP varasem toetus ENGIE-le, et võtta kasutusele omatoodetud päikeseenergia Ugandas.

„Meie partnerlus Euroopa Investeeringispangaga Beninis pakub väga taskukohaseid jooksva finantseerimisega süsteeme külade elanikele üle riigi, tagades juurdepääsu puhtale päikeseenergiale ja finantsolukorra paranemise,” ütles ENGIE Energy Accessi tegevjuht Gilian-Alexandre Huart.

KRAANIVESI ON MUGAVUS

Kuna kliimamuutused süvendavad Senegali veekriisi, pakub uus taristu leevendust rohkem kui miljonile inimesele üle riigi

Marie Sall ärkas enne koitu, lootes täita veetünni seni, kuni kraanist tuli veel vett, et tema seitsmeliikmeline leibkond saaks päeva jooksul juua ja pesta. Ent kraanid on olnud selles Põhja-Senegali Saint-Louisi linna Pikine linnaosas nädalaid kuivad.

„See pole mingi elu,“ ütles ta, jagades oma viie lapse vahel veepudelit, mille oli talle andnud lahke naaber. Sallil polnud muud valikut kui veeta ülejäänud päev vett kogudes, et tema perekond jääks ellu.

Uus lootus tekkis Euroopa Investeeringispanga 64,5 miljoni euro suuruse laenuga, millele lisandus Euroopa Liidu 5,55 miljoni eurone toetus Senegali Vabariigile. Rahastus toob joogivee nii Salli pereni kui ka kõigi Saint-Louisi ning veel kahe Senegali kesk- ja lõunaosa linna, Kaolacki ja Kolda elanikeni.

„Vesi on elu. Osalen uhkusega projektis, mis on aidanud haavatavaid kogukondi Senegalis. Olime oma Aafrika partnerite kõrval ja tulime toime keerulise COVID-19 perioodiga,“ ütles selle tehinguga tegelenud Euroopa Investeeringispanga vanemlaenuametnik François-Xavier Parant.

ELi pank alustas Senegalis tööd 1966. aastal ja on praegu üks tema tugevamaid partnereid. Laen aitab Senegalil garanteerida vee kõigile, kuna elanike arv kasvab jõudsalt ja karmid põuad süvendavad survet nappidele veevarudele.

Vesi Senegali väikelinnadele

230 000 elanikuga Saint-Louis asub Senegali jõe ja Atlandi ookeani vahel. See strateegiline asukoht on võimaldanud linnal varasemal ajal õitseda, aga on muutnud ta ka kliimamuutuste suhtes haavatavaks.

„Kõik need kannatused saavad läbi, kui valmib uus töötlusjaam,“ ütles Abdou Diouf, kes on kohapeal riigi vee-ettevõtte Société Nationale des Eaux du Sénégal töödejuhataja.

Projekti lõpus saab Saint-Louis endale uue joogivee töötlemisjaama, vee hoiustamise reservuaarid ja laiendatud jaotusvõrgu.

Koldasse ja Kaolacki tulevad samasugused rajatised. Need tugevdavad veevõrku ja parandavad joogivee kvaliteeti 634 000 inimese jaoks, kes elavad neis kolmes linnas. Koos Aafrika kestlike linnade algatusega on see projekt elulise tähtsusega. Kui väiksemates linnades pole vett, kolivad inimesed neist ära, et oma elu parandada.

„Investeeringimine kõrvalistes linnades on oluline, et aidata rahuldada kasvavat veenõudlust ja vähendada ebavõrdsust,“ ütles selle projektiga töötanud Euroopa Investeeringispanga vaneminsener Emmanuel Chaponniere. Varasemad laenud Senegali vee-ettevõttele keskendusid pealinnale Dakarile.

[Varasemad laenud Senegali vee-ettevõttele keskendusid pealinnale Dakarile](#)

“Kõik need kannatused saavad läbi, kui valmib uus töötlusjaam.”

Abdou Diouf, riigi vee-ettevõtte Société Nationale des Eaux du Sénégal töödejuhataja kohapeal

Rohkem toetust suurema mõju jaoks

Sellised inimesed nagu Ouleymatou Diakhaté peavad ellujäämiseks ostma pudelivett. Need, kes ei saa endale pudelivett lubada, joovad paakidest musta vett. See süvendab õhu ja vee kaudu levivatest haigustest tingitud terviseprobleeme.

5,55 miljoni euro suurune Euroopa Liidu toetus, mille Euroopa Investeeringuspank kaasas Euroopa tiimi osana, aitab Senegali vee-ettevõttel kiirendada oma 35 000 subsideeritud joogivee ühenduse loomist 350 000 kasutaja jaoks üle riigi. „Olen õnnelik, et suutsime projekti mõju mitmekordistada,” ütles Chaponniere.

ELi panga laen ja Euroopa Liidu toetus toovad kasu eelkõige naistele, sest vee kogumise ülesanne on sageli naiste ja tüdrukute õlul, röövides neilt õppimis- ja tööaega.

Mugav kasutada kindlat partnerit

Euroopa Investeeringuspanka meeskond kiitis COVID-19 pandeemia ajal kolme linna projekti heaks kaugteel ja kiiresti. Oktoobriks oli 13,5 miljonit eurot juba välja makstud.

„Suutsime projekti kiiresti hinnata, tuginedes oma pikaajalisele ja tihedale suhtele. Teadsime, kuidas vee-ettevõtte töötab, ning ka nemad tundsid meid,” ütles Parant. „See projekt oli meil koos Société Nationale des Eaux du Sénégaliga alates 1995. aastast viies.”

Pandeemia erakorraliste meetmete alusel rahastas Euroopa Investeeringuspank erandkorras ligikaudu 90% projekti maksumusest, võrreldes tema tavapärase maksimumiga 50%. **Panga lisarahastus aitas Senegali valitsusel vabastada kuni 34 miljonit eurot, et kasutada seda majanduse taastamiseks pärast COVID-19 kriisi.**

„Meil on olnud mugav kasutada kindlat partnerit,” ütles Diouf.

NEED SEEMNED TOIMIVAD

Uued riisioridid vähendavad süsinikdioksiidiheidet ja aitavad põllumajandustootjaid

Muutuvad mussoonide mustrid Indias toovad hävingut riigi kõige olulisemale põllumajandustoorme, riisile. Samal ajal kui Kesk- ja Lõuna-Indias on olnud viimastel kuudel suured vihmajärgid, mis on tekitanud üleujutusi lõunapoolsetes Kerala, Karnataka ja Madhya Pradeshi osariikides, on riigi ida- ja kirdeosa osariikides, näiteks Uttar Pradeshis, Biharis ja Odishas esinenud kõrged temperatuurid ja olnud liiga vähe vihma. Sellest tingituna prognoosib India põllumajandusministeerium, et tänavuse hooaja riisisaak väheneb ligikaudu 6,77 miljoni tonni võrra 104,99 miljoni tonnini.

Uued seemned ja täiustatud kasvatustehnikad, mille on välja töötanud Hyderabadis asuv ettevõtte SeedWorks, suudavad samas olukorda muuta. „Mitmed põllukultuurid on Indias tänavu kuumalainete tõttu hävinud“, ütles SeedWorksi tarneahelavaldkonna president Sundar Raja Vadlamani. „Meie ettevõtte töötab omaduste kallal, mis muudavad taimed äärmuslikule kuumusele vastupidavamaks ja tagavad oluliselt suurema saagikuse.“

Põuast, üleujutustest, soolsusest ja äärmuslikest temperatuuridest kahjustatuna on riisitootmine kliimamuutuste ohver. Ent see tootmisvaldkond on ka suurim kliimamuutuste tekitaja — sealt tuleneb ligikaudu 2,5% kõigist inimese tekitatud kasvuhoonegaaside heitkogustest, mis on samaväärne üleilmse lennunduse näitajaga. Selle põhikultuuri ulatuslik mõju kliimale tuleneb peamiselt sellest, kuidas seda traditsiooniliselt kasvatatakse. Vesised riisipõllud loovad ideaalsed tingimused bakteritele, mis tekitavad metaani, mis on võimas kasvuhoonegaas.

SeedWorksi välja töötatud riisioridid nõuavad vähem vett, mis on aina napim ressurss Indias, kus lausa 600 miljonit inimest vaevleb äärmises veepuuduses. Koos uute tehnoloogiatega, mida ettevõtte põllumajandustootjaid kasutama õpetab, saame tulemuseks vastupidavama põllukultuuri, millel on väiksem kliimamõju.

Ettevõtte hinnangul on ta praeguseks aidanud kokku hoida ligikaudu 14 miljardit liitrit vett, kombineerides oma vähem veenõudlikke riisioride mitmete veesäästualgatusega, sealhulgas kasutades veemõõtmise ja vihmavee kogumise, samuti koolitades põllumajandustootjaid optimeerima oma veetarbimist.

SeedWorks katsetab ka uut riisistutust meetodit, mille puhul kasutatakse tema välja töötatud masinat, mis külvab riisi otse põllul, selle asemel et seda ette kasvatada — see uuendus peaks säästma hulga vett.

Erakapital ja jätkusuutlik riis

SeedWorksil on teadus- ja arendustöörajatised Singapuris ja ta laieneb Filipiinidele. Ettevõtte arenguplaane toetab kliima- ja keskkonnavalitsuse jätkusuutlikkusele keskendunud erakapitaliettevõtte GEF Capital Partners, millel on kontorid Indias, Lõuna-Ameerikas ja USA-s. EIP Global, Euroopa Investeeringuspanga rahvusvaheline arengutegevuse haru, eraldas 2022. aastal GEFi uusimatele fondidele 40 miljonit dollarit, olles 2018. aastal investeerinud varasemasse fondi üle 25 miljoni dollari.

“Kliimamuutused kipuvad eriti raskesti mõjutama haavatavaid rühmi, nagu väikese sissetulekuga perekonnad ja naised. Kõik, mida saab teha kliimaprobleemi lahendamiseks, avaldab üldiselt positiivset mõju ka neile rühmadele.”

Raj Pai, GEFi Kagu-Aasia juhtivpartner

„GEF oli üks varaseid kliimamõjusse investeerijaid,“ ütles GEFi Kagu-Aasia juhtivpartner Raj Pai. „Oleme alates 1990ndate algusest uurinud erinevaid teemasid taastuvenergiast vee ja toiduga kindlustatuseni Indias, Kagu-Aasias ja Ladina-Ameerikas.“

Praegu jälgib GEF oma mõju ÜRO kestliku arengu eesmärkidele — samuti oma finantstulu — ning investeerib üksnes ettevõtetesse, mille tegevus on kooskõlas kliimamuutusi käsitleva Pariisi kokkuleppega. See tähendab, et kõik tema investeeringud vastavad eesmärgile tagada väiksem kasvuhuonegaaside heide ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeline areng.

Erakapitalikontsern on oma uue fondi jaoks ühinenud ka 2X Challenge'i algatusega. Challenge'i algatusega soovitakse kaasata 15 miljardit dollarit, et toetada ettevõtteid, mis pakuvad naistele arenevates riikides juurdepääsu juhtivatele kohtadele, kvaliteetset tööhõivet ning tooteid ja teenuseid, mis edendavad nende osalemist majanduses ja kaasamist.

„Kliimamuutused kipuvad eriti raskesti mõjutama haavatavaid rühmi, nagu väikese sissetulekuga perekonnad ja naised,“ ütles Pai. „Kõik, mida saab teha kliimaprobleemi lahendamiseks, avaldab üldiselt positiivset mõju ka neile rühmadele.“

ELi panga mõju

Selliste fondide jaoks nagu GEF meelitab Euroopa Investeeringuspank ligi teisi investoreid, kes poleks muul juhul sektorisse sisenenud.

„Euroopa Investeeringuspanga osalemine fondides nagu GEF meelitab ligi teisi investoreid ja kiirendab erasektori investeeringuid valdkondades, kus seda on hädasti vaja, nagu kliimameetmed ja keskkonnavalade jätkusuutlikkus,“ ütles EIP Globali erakapitalimeeskonna investeerimisspetsialist Sissi Frank Perez.

„Erakapital võib mängida ka ainulaadset ja olulist rolli arenevatel turgudel, mitte vaid kapitali allikana,“ ütles ta, „vaid ka ekspertteadmiste allikana, et aidata ettevõtetel areneda, oma institutsioone tugevdada ja võtta kasutusele parimad tavad keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisküsimustes.“

EIP Global

HAIGLAD TUNDMATUTES VETES

Runa Khan usub, et igaühel peaks olema juurdepääs tervishoiule. Tema organisatsioon Friendship toob ravimid, vaktsiinid ja hariduse Bangladeshis kaugemate piirkondadeni

Olles reisil Bangladeshis maapiirkondadesse, et edendada haridusprojekti, nägi Runa Khan perekondi, kellel puudusid arstiabi või ravimid. Ta otsustas olukorda terve kogukonna jaoks muuta.

„Ei ole võimalik alustada, püüdes mõjutada kogu maailma,“ ütles Khan. „Alustuseks tuleb keskenduda üksikisikule, et mõista, mida ta vajab, ja abistada teda armastusega.“

Khan on püüdnud muuta ühiskonda paremaks kogu oma elu. Üks tema enim rahuldust pakkunud sotsiaalprojekte algas, kui Prantsusmaa meremees Yves Marre saabus 1994. aastal Bangladeshis maha kantud jõepraamiga, et annetada see heategevuseesmärgil. See laev aitas lõpuks miljonitel inimestel saada juurdepääsu paremale tervishoiule ja oli esimene samm sihtasutuse Friendship loomisel. See on sotsiaalse eesmärgiga organisatsioon, millel on üle 4000 töötaja ja viis filiaali kogu maailmas.

Euroopa Investeerimispank sõlmis 250 miljoni euro suuruse laenulepingu, et toetada Bangladeshis vaktsiinihankeid ja üleriigilist vaktsineerimist COVID-19 vastu. Nüüd on tänu sellele toetusele ja abile Friendshipi kaudu miljonid bangladešlased vaktsineeritud ja saanud kasutada paremaid tervishoiuteenuseid.

„Friendshipiga koostööd tehes saame suurendada oma mõju kohapeal ning saavutada kestliku ja kaasava arengu,“ ütles Euroopa Investeerimispanka laenuametnik Katrin Bock, kes vastutab investeeringute eest Bangladeshis. „Me näeme oma partnerlust kui tervishoiusektori ja COVID-19-ga seotud projektide investeeringute näidist.“

Elu Bangladeshis koos üleujutustega

Bangladesh on jõgede maa, riigist ligikaudu 75% asub allpool merepinda. Riigi geograafia on muutnud selle altiks sagedastele ja tõsistele üleujutustele.

Brahmaputra jõe liikuvatel saartel elavad 4 miljonit inimest on eriti haavatavad. Iga kord, kui jõgi üle ujutab, lagunevad saared koost ja kaovad, sundides inimesi jätma kõik maha ja liikuma uude kohta. Probleem süveneb koos kliimamuutustega. „Olen kohanud inimesi, kes on vahetanud elukohta rohkem kui 40 korda elu jooksul,“ ütles Khan.

Kahe ujuvhaiglaga ja ühe maapealse haiglaga pakub Friendship nende saarte ja Bangladeshis rannikuvööndi elanikele tervishoiuteenuseid. See hõlmab tasuta operatsioone, ravimeid ja tervisekontrolli, samuti laste- ja naistearsti ning hamba- ja silmaarsti teenuseid.

Selleks et keegi ei jääks abita, lõi Friendship ka mobiilsete satelliit- ja püsikliinikute süsteemi, mida toetavad koolitatud tervishoiutöötajad kohalikest kogukondadest. „Kui sul pole paati, siis on väga keeruline ravisutuseni jõuda,“ ütles Khan. „Meie tervishoiusüsteem tulenes kogukonna vajadustest.“

“ Ei ole võimalik alustada, püüdes mõjutada kogu maailma. Alustuseks tuleb keskenduda üksikisikule, et mõista, mida ta vajab, ja abistada teda armastusega. ”

Runa Khan, Friendshipi asutaja

Viimaste takistuste ületamine vaktsiinidega varustamisel

Bangladesh on peaaegu Kreeka-suurune riik, aga seal on 16 korda rohkem elanikke. COVID-19 saabudes oli vaktsineerimine ainus viis säilitada normaalne elu ja surmava haiguse oht kõrvaldada.

Friendshipil oli oluline roll, et vaktsiinid jõuaksid ka raskesti ligipääsetavate kohtade elanikeni. Organisatsioon viis läbi teabekampaaniaid, et edendada vaktsineerimist, ja toetada seda kaugemates piirkondades, näiteks registreerides patsiente ja abistades nende transpordil vaktsineerimiskeskustesse.

2021. aasta juuni alguses oli Bangladeshis elanikkonnast vähem kui 4% saanud kaks doosi. Praeguseks on Friendshipi abiga Bangladeshis täielikult vaktsineeritud rohkem kui 70% elanikkonnast.

Kogukondade võimestamine

Bangladesh on kliimamuutustega võitlemise eesliinil. 2022. aastal tabas riiki rekordiline üleujutus, kus hukkus üle 100 inimese ja mis mõjutas 7 miljoni inimese elu. Ent eeloleva kümnendi jooksul on oodata mõju märkimisväärt halvenemist.

Kogu maailmas peavad inimesed hakkama nägema oma piirkonnas tekkinud kriise laiemas kliimamuutustega seotud probleemide kontekstis, ütles Khan. „Samal ajal, kui teeme tööd oma kogukondade ja riikide kaitsmiseks COVID-19 eest, peame mõtlema ka sellele, kuidas saame neid tugevdada, et tulla toime tulevaste kriisidega,“ ütles ta.

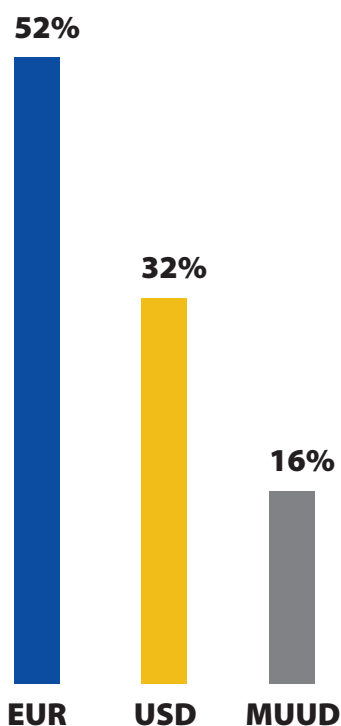
Seetõttu on Friendshipi tegevus palju ulatuslikum kui tervishoid. Sotsiaaleesmärgil tegutsev organisatsioon töötab ka kliimameetmete ja kliimamuutuste mõjudega kohanemise, kultuuriväärtuste säilitamise, majandusarengu, kaasava ühiskonna ja hariduse vallas. Organisatsioon pakub näiteks meditsiinalast koolitust ning alg- ja keskharidust tuhandetele inimestele neil saartel, nende seas naistele ja migrantidele.

„Ei ole kõigile kohe sobivat lahendust, vaid on etapid. Raha on vahend ja ka tehnoloogia on vahend,“ ütles Khan. „Kui harime üht küla, siis suudame muuta kogu saart.“

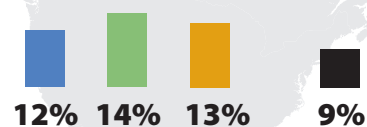
KUST RAHA TULEB

Euroopa Investeeringispank, maailma suurim mitmepoolne laenuvõtja ja -andja, kogus 2022. aastal rahvusvahelistel kapitaliturgudel 44,3 miljardit eurot, millest 19,9 miljardit eurot saadi roheliste ja kestlikkusvõlakirjadega. Panga emissioonid jõuavad investoriteni, kes ei pruugi tavaliselt Euroopasse investeerida, ent kes panustavad seejärel EIP võlakirjadesse investeerides kaudselt Euroopa projektidesse.

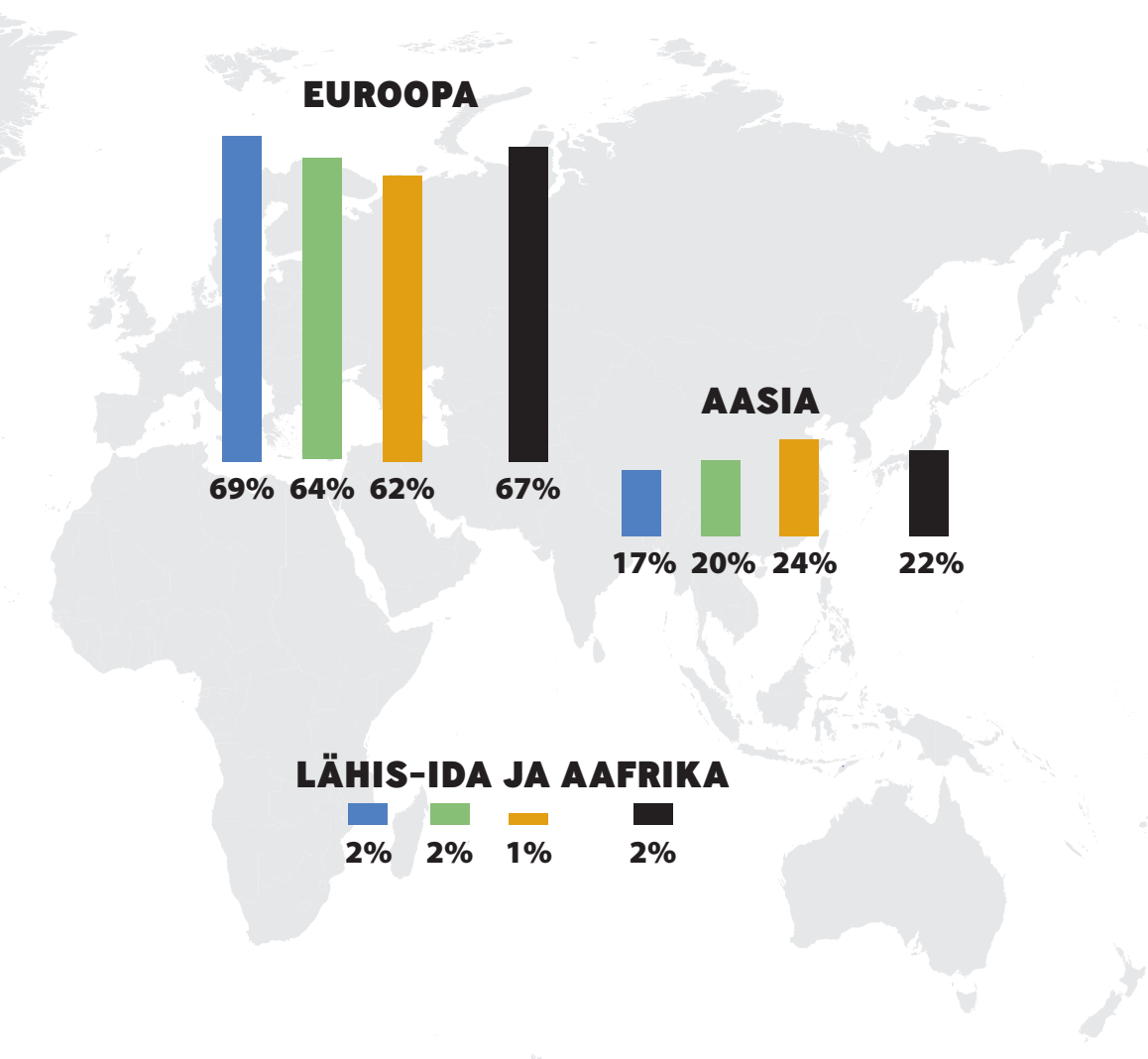
EMISSIONID VÄÄRINGUTE KAUPA

AMEERIKA RIIGID

Pank emiteeris võlakirju 17 vääringus, millest enamik olid põhivääringud ehk euro ja USA dollar. Mitmekesised allikad ja tähtjad tagavad panga fundeerimisstrateegia paindlikkuse. Mitmete vääringute kasutamine võimaldab EIP-l teha väljamakseid ka mõnes kohalikus vääringus.

2020 2021 2022

Kliimateadlikkusvõlakirjad/
kestlikkusvõlakirjad aastal 2022

GRUPI TEGEVUSKAVA 2023–2025

OLULISIMAD PUNKTID

- Rohkem abi Ukrainale ja keskendumine ELi autonoomiale pärast Venemaa sissetungi
- Fossiilkütustest loobumine ning kivisöest ja naftast sõltuvate piirkondade toetamine
- Riskantsemad keskkonnahoidlikud ja digitaalvaldkonna investeeringud
- Rohkem arendustööd üle maailma EIP Globali kaudu
- Uued prioriteedid nõustamisabi, innovatsiooni ja tehnoloogia vallas
- Rohkem laene väikeettevõtetele kliimameetmete ja kestlikkuse valdkonnas

Sõjaline agressioon Ukraina vastu sunnib meid kiirendama kliimameetmeid ja projekte, mis tugevdavad Euroopa sõltumatust. Üks osa sellest uuest eesmärgist on kava „REPowerEU“, et muuta Euroopa Venemaa naftast ja gaasist sõltumatuks. Toetame täielikult seda Euroopa Komisjoni energiasõltumatuse kava.

EIP Grupp suurendab õiglase rohelisele majandusele ülemineku rahastamist, aidates rohkemaid piirkondi, mis sõltuvad suurel määral kivisöest ja naftast. Õiglane üleminek tähendab, et me aitame enim kannataval kogukondadel leida uued, rohelised tööstusharud, ning pakume inimestele rohkem koolitust karjääri muutmiseks.

Üks Euroopa Investeeringufondi põhieesmärgi aastatel 2023–2025 on suurendada kliimameetmeid ja keskkonnasäästlikkust. See hõlmab tehniliste teadmiste pakkumist väikeettevõtetele ning toetust äriinglitele, riski- ja erakapitalifondidele. EIFi laenu tagatised teistele laenuasutustele pakuvad vahendeid, et aidata suurt hulka idufirmasid ja väikeettevõtteid. Kava „REPowerEU“ osana annab EIF aastatel 2023–2027 omakapitaliinvesteeringutena finantsasutustele 3 miljardit eurot energiatõhususe, taastuvenergia ja keskkonnahoidliku innovatsiooni jaoks.

Väljaspool Euroopat aitab EIP Global rohkematel piirkondadel toota roheelektrit, pakkuda puhast vett, ehitada moodsaid veepuhastusjaamu, edendada tervishoiu pakkumist ja peatada nakkushaiguste levikut. Võtame sihikule kliimameetmete rahastamise Aasias ja Lääne-Ameerikas.

Suurendame nõustamisteenuseid, et pakkuda ulatuslikumat tehnilist abi, mis kiirendab investeeringuid prioriteetsetesse projektidesse. Nõustamisteenused keskenduvad keskkonnanäppel jätkusuutlike projektide toetamisele ja kliimapanga tegevuskava rakendamisele. Selles tegevuskavas on kirjeldatud meie kliimaeesmärgi aastateks 2021–2025. Nende kliimalubaduste täitmiseks peame võtma rohkem riske ja finantseerima rohkem tehnoloogiliselt edasijõudnud projekte, mis võimaldab meil suurendada oma töö mõju.

2023.–2025. aasta tegevuskava tervikteksti saab lugeda aadressil www.eib.org/en/publications

JUHTIMINE

EIP on ELi organ, mis on vastutav liikmesriikide ees, ja pank, mis järgib otsuste tegemisel, juhtimisel ja kontrollides parimat pangandustava.

Juhatajate nõukogusse kuuluvad kõigi 27 liikmesriigi valitsuse ministrid, tavaliselt rahandusministrid. Juhatajate nõukogu liikmed määravad kindlaks panga laenupoliitika suunised ja kiidavad kord aastas heaks raamatupidamise aastaaruande. Nõukogu otsustab kapitali suurendamised ja panga osalemise rahastamistingutes väljaspool Euroopa Liitu. Juhatajate nõukogu nimetab ametisse ka direktorite nõukogu, halduskomitee ja auditikomisjoni.

Direktorite nõukogu teeb otsuseid laenude ja vahendite hankimise kavade kohta ning muudes rahastamisküsimustes. Nõukogu tuleb kokku kümme korda aastas, et tagada panga juhtimine kooskõlas ELi aluslepingutega, panga põhikirjaga ja juhatajate nõukogu antud üldsuunistega. Direktorite nõukogusse kuulub 28 liiget, kellest nimetab iga liikmesriik ametisse ühe ja Euroopa Komisjon samuti ühe. Nõukogul on ka 31 asendusliiget. Direktorite nõukogu võib erialaste ekspertteadmiste täiendamiseks koopteerida kuus eksperti, kes osalevad nõukogu koosolekutel hääleõiguseta nõustajatena. Otsuseid tehakse häälteenamusega, mis esindab vähemalt 50% liikmesriikide märgitud kapitalist ja ühte kolmandikku hääleõiguslikest nõukogu liikmetest, kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti. Direktorite nõukogu esimees on president, kes tegutseb hääleõiguseta.

Halduskomitee on panga alaline otsustusorgan. Halduskomitee vastutab panga jooksva tegevuse eest, valmistab ette direktorite nõukogu otsuseid ja tagab nende rakendamise. Komitee koguneb kord nädalas. Halduskomitee töötab panga presidendi alluvuses ja direktorite nõukogu järelevalve all. Ülejäänud kaheksa liiget on EIP asepresidendid. Komitee liikmed nimetatakse ametisse kuni kuueks aastaks ametiaja pikendamise võimalusega ning nad vastutavad ainult panga ees.

Lisaks on pangal sõltumatu **auditikomisjon**, mis allub otse juhatajate nõukogule. Ta vastutab EIP ja EIP Grupi aruannete auditi, EIP tegevuse iga-aastase kontrollimise ning tema raamatupidamise nõuetekohasuse eest, samuti selle eest, et kontrollida, kas panga tegevus vastab parimale pangandustavale. Auditikomisjoni aastaaruanne majandusaasta kohta esitatakse juhatajate nõukogule koos halduskomitee vastusega. Auditikomisjonil on kuus liiget, kes nimetatakse ametisse kuueks järjestikuseks majandusaastaks ilma ametiaja pikendamiseta.

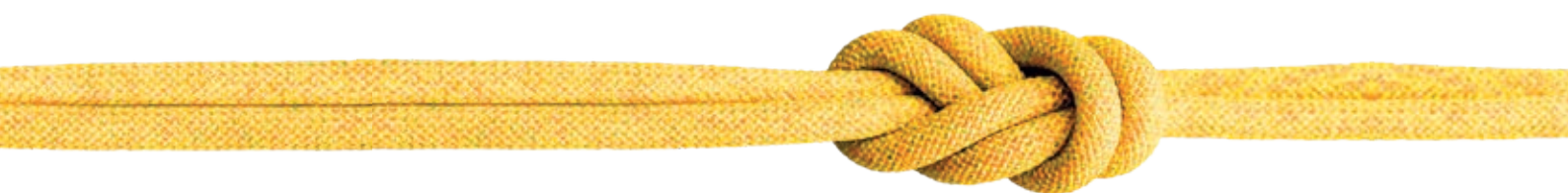
**Euroopa Investeerimispank on ELi kliimapank.
Lisateave meie kliimavaldkonna töö kohta:
Kliima- ja keskkonnavalane jätkusuutlikkus (www.eib.org/climate)**

**Euroopa Investeerimispank toetab Ukrainat.
Lisateave:
EIP toetab Ukrainat (www.eib.org/standwithUkraine)**

**Meie projektid muudavad kõiki maailmamajanduse sektoreid.
Lisateave:
Kõik projektid — rahastamine ja globaalne mõju kogu maailmas
(www.eib.org/projects/all)**

TURVALINE EUROOPA

2022. AASTA **TEGEVUSARUANNE**

**Euroopa
Investeeringuspank**

pdf: ISBN 978-92-861-5410-2

ET 03/2023